

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 122

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 26-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.400

Maribor 1., 2. junija 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Večina angleških čet rešena

Prevažanje zavezniških vojakov iz Flandrije in Artoisa se nadaljuje dan in noč ob srditih bojih med zavezniki in Nemci - Pred likvidacijo bojišča na severu - Oživiljenje bojev ob Sommi

UMIKANJE ANGLEŠKIH, FRANCOŠKIH IN BELGIJSKIH ČET IZ FLANDRIJE IN ARTOISA SE JE NADALJEVALO TUDI TEKOM VČERAŠNJEGA POLDNEVA, TEKOM NOČI IN DANAŠNJEGA DOPOLDNEVA. IZ LONDONA POROČAJO, DA JE VELIKA VEČINA ANGLEŠKIH ČET ŽE PREPELJANA V ANGLIJO, OSTALE PA KRIJEJO VKRCAVANJE NA LADJE V STALNIH BOJIH Z NEMCI. FRANCOŠKE ČETE PRI LILLU SO SE PRAV TAKO PREBILE DO DUNKERQUEA. NA SOMMI SO FRANCOZI PREKORAČILI REKO IN VKORAKALI V ABBVELLIE. NEMCI PA POROČAJO, DA SO NJIHOVE ČETE ZAPOSLENE PRI LIKVIDACIJI ZADNIH OSTANKOV ZAVEZNIŠKE VOJSKE IN PREPREČEVANJU PREVAŽANJAV ANGLIJO. DEL ČET JE POSTAL PROST IN BODO LAHKO PRIČELE NOVO AKCIJO NA DRUGEM BOJIŠČU. OPERACIJE OTEŽUJE SLABO VREME IN DEJSTVO, D A SO ZAVEZNIKI PO PLAVILI VELIKE POKRAJINE V FLANDRIJI IN ARTOISU.

Nemško poročilo o položaju

BERLIN, 1. junija. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Medtem ko je jedro francoskih čet v severozahodni Franciji združeno ali ujet, se posamezni razbiti in obkoljeni oddelki še zmerom upirajo. Ta odpor bo v najkrajšem času zdrobljen. V teku je nemški napad na ostanke angleške vojske zahodno od Dunkerquea. Tu se sovražnik najhuje upira, da bi se rešilo na ladje čim več vojakov, čeprav brez vojnega materiala. Angleške čete, ki so bile obkoljene pri Casselu, so se skušale prebiti proti severu in smo jih pri tem zdrobili. Največji del nemških divizij v pokrajini Artois in v Flandriji je prost za nove naloge. Število ujetnikov in količina vojnega plena ni še znani približno ugotovljena. Delovanje letalstva je bilo 30. maja zaradi slabega vremena znatno ovirano,

kljub temu pa so letala spet izvedla napad na pristaniške naprave pri Dunkerque. Nemška vojna mornarica je prevzela obrežno obrambo ob vsej nizozemski obali in tistega dela belgijske in francoske obale, ki je v nemških rokah. Nekemu nemškemu bojnemu čolnu se je posrečilo pred belgijsko obalo torpedirati in potopiti neki sovražni rušilec. V noči od 30. na 31. maja so angleška letala spet izvedla v severni Nemčiji napad brez načrta na nevojaške cilje. Povzročila niso nobene posebne škode. V južnem Holsteinu smo zbili neko sovražno letalo, na severnem Francoskem je pa sovražnik izgubil tri francoska letala, a pred Stavangerjem eno angleško vojno letalo. Dve nemški letali pogrešamo.

Umikanje iz Flandrije

LONDON, 1. junija. Reuter. Vojake BEF (britanske ekspedicijske vojske), ki so se komaj še pred nekaj urami bojevali v Flandriji, so tekoma celega včerašnjega dneva v neprestanli konvojih prepepeljali preko Rokavskega preliva v Anglijo. Mnogo tisočev in tisočev utrujenih in izčrpanih vojakov je že pristalo v angleških pristaniščih. Med rešenimi je tudi znatno število Belgincev in Francozov. Dasi natančnih številk ni mogoče objaviti, se vendar ve, da je bil prepehlan že bistveni del armade. Ni pa mogoče prikrivati, da je Anglijo zadel hud udar. Mnogo tisočev junaških borcev, ki breztrajno smrt, da omogočijo tovarišem umik, se še bori v Flandriji, proti ogromni in vedno bolj naraščajoči nemški pre-

moči. Angleške izgube so zelo velike. — Poleg tega je bilo mogoče medtem znatno utrditi francosko črto ob Sommi. Iznova je treba podčrtati izredno uspešnost pomoči zavezniškega brodogoja, zlasti pa letalstva. Treba je tudi podčrtavati junaštvo dela belgijske ormade, ki je sklenla nadaljevati boj na strani zaveznikov v Flandriji.

PARIZ, 1. junija. Havas. Bitka okoli Dunkerquea divja z nezmanjšano silo dalje. Posrečilo se je pretežni del francoskih čet spraviti za utrdbene črte, za katerimi se sedaj pojujejo Angleži, Francozi in Belgijci. Nasprotno izgube so znatne; tako pogrešajo zadnje dni 2500 pilotov.

Umikanje se vrši v redu

LONDON, 1. junija. Havas Uradni krogi javljajo, da se gigantski umik zaveznikov nadaljuje dan in noč. Število evakuiranih čet še ni točno znano. Težkoče v velikih naporih čet so le v tem, da morajo istočasno braniti teren, se umakniti in vrka-

vati. Nasprotno nemškim vestem, da vladati nered, je treba ugotoviti, da se umikajo čete v polnem redu in hladnokrvno, kar dokazuje sijajno sodelovanje treh zavezniških vojsk.

Italijani o umikanju

NEKJE OB RENU, 1. jun. Stefan. Posebni dopisnik agencije Stefan javlja, da se je umik angleških in francoskih čet včeraj uspešneje nadaljeval, ker je ležala nad Rokavskim prelivom megla. Nemški letalci niso mogli zasledovati poteka vkrčavanja. Razen tega so poplave pripomogle, da nemške oklopne divizije niso mogle slediti sovražniku. V zadnjem hipu je pa prišlo nekaj kolon tankov, ki so zgrajeni nalašč za poplavno ozemlje, s

katerimi bodo skušali predreti k Dunkerqueu.

MILAN, 1. jun. Stefan. »Popolo d'Italia« piše, da so bile v Belgiji koncentrirane najboljše angleške čete, pa vendar niso uspeli proti Nemcem. Narod se ne more kar čez noč izpremeniti v vojaka z navadnim rekrutiranjem, kakor to menijo Angleži. Angleži doživljajo težke dneve in ni čudno, če v takšnem stanju organizirajo celo obrambo svojega parlamenta pred nemškimi zračnimi napadi.

Sinočnje francosko poročilo

PARIZ, 1. jun. Havas. Sinočnji francoski vojni komuniste se glasi: Na severu nadaljujejo naše čete z maršem proti Dunkerqueu. Del naših čet je bil včeraj tam vkrcan na ladje pod močnim kritjem zavezniške mornarice in letalstva, navzlic znatni sovražni aktivnosti. Zaznamovali je aktivnost ob reki Sommi. Glede ostale-

ga dela fronte ni poročati ničesar posebnega. Navzlic neugodnim vremenskim prilikam je naše letalstvo izvedlo več napadov; naši bombniki pa so razprševali motorizirane čete na severu ter so s padali oskrbovali naše čete s strelivom in hrano.

Francoski protinapad ob Sommi

PARIZ, 1. junija. Havas. Francoskim četam se je v teku včerašnjega dneva s posrečnim napadom, posrečilo zavzeti znatne predele na nasprotni desni obali

reke pri Abbevilleu, čigar okolico so očistile sovražnika ter pri tem ujele več tisoč sovražnikov. Tudi ob reki Aisnel so francoske čete z uspešnim artilerijskim ognjem, zlasti iz zraka, ustavile nemški napad, ki ga je popreje bil pripravil močan sovražni artilerijski ogenj. Med Aisno in Meuso je divjal včeraj topniški ogenj.

LONDON, 1. jun. Reuter. Na Sommi francoske čete ogorčeno napadajo edini most, ki ga imajo v rokah Nemci pri Amiensu. Francoski napadi so dalje koncentrirani ob ustju Somme, kjer so francoske čete po hudih bojih prešle reko ter na severu osme zavzele vse področje Abbeville in mesto samo. Somma teče skozi Abbeville v južnem delu mesta, stvarjajoč pri tem otok, ki so ga Francozi v naskoku zavzeli. Glavno vlogo so imeli pri tem oklopni oddelki. Sovražne čete so imele velike izgube, tako v ljudeh kakor materialu. Ujetih je bilo več sto vojakov.

Ukrepi proti padalcem v Angliji

LONDON, 1. junija. Reuter. Angleška vlada je sklenila, da se kot obrambni ukrep proti eventualnemu pristajanju sovražnih prevoznih letal, kjer je to mogoče, čez ceste postavijo stari avtomobili, okoli vseh letališč izkopljejo strelski jarki, pa tudi ob vseh večjih travnikih, zlasti blizu večjih krajev. Da razbremenijo požarno brambo, skrbijo za obrambo proti požaru po 4sosednje, ki se oskrbljuje z gasilskimi aparati.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura 17,6, danes minimalna 7,2, opoldne 18,0. Padavin je bilo 1,4 mm.

Najnovejši položaj na Sredozemlju

Pogajanja med Italijo in Anglijo prekinjena — Priprave Italije — Ukrepi zaveznikov — Fašistična vseučiliška milica — Angleži in Američani zapuščajo Italijo

LONDON, 1. junija. Reuter. Italijanska vlada je izročila angleški vladi noto, v kateri izjavlja, da je smatrali pogajanja zaradi omlitve nadzorstva nad tihotapskim blagom, ki so se zdela pred dnevi kot uspešno zaključena, za razbita. Da bi bilo mogoče doseči sporazum, bi bila potrebna nova pogajanja.

RIM, 1. junija. Ass. Press. Vest, ki jo je naš poročevalec jevil že pred dnevi, da so ostala pogajanja med Italijo in Anglijo glede gospodarskih in blokadnih vprašanj brez rezultata, se je včeraj tudi uradno potrdila z italijanske in angleške strani. Italijanska vlada je uradno sporočila angleški vladi, da smatara pogajanja, ki jih je pričel odposilac Green v Rimu, kot prekinjena in v nadalje brezpredmetna. Iz dobro informiranega vira izhaja, da Italija sploh ni imela resnega namena voditi ta pogajanja do zaključka.

RIM, 1. junija. United Press. Priprave za vstop Italije v vojno se nadaljujejo v pospešenem tempu. Vsi opazovalci položaja so trdno prepričani, da je treba računati z akcijo Italije po vsej verjetnosti čez nekaj prihodnjega tedna. Tudi po vstopu Italije v vojno se računajo tam in tu na najnovejši položaj in so zaradi

tega bili tudi že izdani primerni zadevni obrambni ukrepi. Računa se celo z možnostjo, da se pridruži Italiji tudi Španija.

BERLIN, 1. junija. Reuter. Kancelar Hitler je včeraj sprejel v prisotnosti zun. ministra v. Ribbentropa, italijanskega veleposlanika Dina Alfierija.

ALEKSANDRIJA, 1. junija. United Press. Zavezniško bojno brodogoja je zopet izplulo iz tukajšnje luke na vaje, ki jih bo imelo s francoskim in italijanskim letalstvom. Prav tako so izplule tudi ostale zavezniške pomorske edinice iz svojih baz na Sredozemlju in pričele križariti na izpostavljenih točkah, kjer lahko vsak trenutek stopijo v akcijo. Povsod sodelujejo tudi podmornice in letal. Premikanje zavezniških čet na kopnem v Afriki in Prednji Aziji se nadaljuje s pospešenim tempom in dovažajo se tudi nove čete iz kolonij in dominionov.

RIM, 1. junija. Ass. Press. V poročilu, ki ga je podal Mussoliniju poveljnik fašistične vseučiliške milice, je navedeno, da ima ta milica 69 bataljonov s skupno 24.681 člani in 2600 častniki. Poveljnik je izjavil, da so vsi člani te milice neomejno vdani Mussoliniju in komaj pričakujejo trenutek, ko bodo mogli skupaj z drugi-

mi bojnimi formacijami uresničiti cilje veličine in svobodne Italije na Sredozemlju in na oceanih.

RIM, 1. junija. Reuter. »Lavoro Fascista« je včeraj ponovlil zahtevo Italije po Korziki. To vprašanje, pravi list, je treba definitivno rešiti še v teku te vojne.

RIM, 1. junija. Ass. Press. Ameriški in angleški državljani naglo zapuščajo Italijo, pa tudi Francozi so že večinoma odpotovali. Tudi družba Imperial Airway je ustavila vse svoje delo v Italiji in pozvala vse svoje nameščence, da se takoj vrnejo v Anglijo. Člani Britskega instituta v Rimu zapuščajo Italijo danes. — Ameriški parnik »Manhattan« je odplul danes iz Italije z 800 ameriški državljani na krovu, jutri pa bo odpeljal parnik »President Harrison« še veliko večje število Američanov.

PARIZ, 1. junija. Havas. »Le Temps« od 30. maja poroča o naraščajočih znakih, ki bi kazali na vstop Italije v vojno. Za primer vojne je italijanska vlada prejela od japonske vlade zagotovilo, da bo Japonska oskrbovala Abešinjlo s hrano in tudi vodila začasno upravo.

Ratifikacija trgovinskega sporazuma z Rusijo

Včeraj so bile v Zagrebu izmenjene ratifikacijske listine trgovinske pogodbe — Izjave dr. Mačka, dr. Andresa in dr. C. Markovića

BEOGRAD, 1. jun. Vodja sovjetske delegacije, ki je prispela v Beograd k izmenjavi ratifikacijskih listin, Anatolij Josipovič Lavrentijev je včeraj ob 10.15 odšel v spremstvu tajnika protokola dr. Šišića v maršalat dvora, kjer se je vpisal v dvorno knjigo. Potem je odšel v pisarno kraljevskega namestništva, kjer je pustil svoje poverilnice. — Ob 10.30 je Lavrentijev obiskal ministra zunanjih zadev dr. Cincar Markovića, s katerim je ostal v pogovoru eno uro. — Ob 11.30 je bil Lavrentijev pri predsedniku vlade dr. Cvetkoviću, ob 12.15 pa pri podpredsedniku dr. Mačku. Po razgovoru z Leontijem je dr. Maček dejal novinarjem:

— Ne morem vam drugo reči kot to, kar sem dejal tudi poslaniku, da mi je posebno drago, ker ga morem pozdraviti v imenu kraljevine Jugoslavije in hrvatskega naroda, ki ga zastopam ne samo kot predstavnika SSSR, nego tudi kot predstavnika bratskega ruskega naroda.

Ob 12.25 je obiskal Lavrentijev mini-

stra za trgovino in industrijo dr. Andresa, s katerim je ostal 10 minut v pomenku. Po odhodu poslanika je dr. Andresa dejal novinarjem:

— Drago mi je, da sem imel priložnost izmenjati s predstavnikom SSSR pri srčne besede.

Lavrentijev se je nato podal v ministrstvo zunanjih del, kjer so bile izmenjene ratifikacijske listine. Pred in po podpisu protokola je dr. Marković dolgo razgovarjal z Leontijem. Med podpisovanjem so prišli v dvorano fotoreporterji in novinarji. Aktu podpisa so prisostvovali z naše strani dr. Marković, njegov pomočnik dr. Pilja, šef odseka za mednarodne pogodbe Nikola Vulović in šef kabineta dr. Šečerović, z ruske strani pa Lavrentijev, tajnik poslaništva Trijev in gđc. Štrigov. Prvi je podpisal protokol Lavrentijev, za njim dr. Marković. Med podpisovanjem je prosil Lavrentijev še nekatera pojasnila, ki so mu bila ta-

koj dana. Protokol o izmenjavi listin je izdelan v dveh primerih in datiran 31. maja 1940. Po izmenjavi listin je dejal dr. Marković:

— Kakor vam je znano, je prišel Lavrentijev zaradi izmenjave listin trgovinskega sporazuma, sklenjenega med SSSR in kraljevino Jugoslavijo. Meni je posebno drago, da sem mogel pozdraviti prvega službenega predstavnika SSSR in zelo sem zadovoljen s tem sporazumom.

Dr. Marković in poslanik Lavrentijev sta ostala do 13.40 v kabinetu. Nato sta odšla v prvo nadstropje, kjer je bil v svečani dvorani prirejeno gostom na čast kosilo. Obedu so prisostvovali vsi člani sovjetske delegacije, člani naše delegacije, ki je bila v Moskvi, ministra dr. Marković in dr. Andresa, pomočnik zun. ministra dr. Pilja in drugi.

Popoldne ob 16. je sprejel Anatolij Josipovič Lavrentija knez namestnik Pavle v avlienco. Sovjetska delegacija je položila tudi lep venec na grob Neznanega junaka na Avali.

Vpoklic skoraj 3 milijone mož v Angliji

LONDON, 1. junija. Havas. V teku junija bosta poklicana pod zastavo še dva letnika rezervistov, tako da bo skupno mobiliziranih novih 2,800.000 mož. Mnoge od teh bodo poslali kot strokovnjake v tovarne za oboroževanje.

GLASOVI PARIŠKIH LISTOV.

PARIZ, 1. junija. Havas. Vse današnje pariško časopisje posveča pozornost reševanja zavezniške armade iz Flandrije. Henry de Kerillis v »Epoque« piše: Bol do obupa se nadaljuje. Več kot 100.000 mož je bilo zato mogoče rešiti samo tekom včerajšnjega dne. Že sedaj je gotovo, da bo rešeno nad polovico armade. Ta strašna drama bo zapisana kot najboljši junaški podvig v analih naše vojaške zgodovine.

MUSSOLINI ODGOVARJA ROOSEVELTU

WASHINGTON, 1. jun. Havas. Roosevelt je izjavil, da je prejel nov odgovor od Mussolinija.

VSI AMERIŠKI PARNIKI SE VRAČAJO

WASHINGTON, 1. jun. DNB. Zunanje ministrstvo je zaprosilo vlade vojskujočih se držav, naj prožijo vso zaščito parniku »Washington«, kakor so jo prej »Presidentu Wilsonu«. Parnik »Manhattan« odplove danes iz Genove, na krovu ima polno Američanov, ki plovejo v Ameriko. Vsi ti bodo v Bordeauxu prekrčani na »Washington«, ki ne bo plul do Genove. Ameriški državljani iz Švice in južnovzhodne Evrope, ki se hočejo še vrniti v domovino, imajo s parnikom »Manhattanom« v Bordeauxu zadnjo priliko. Vsi potniški in tovorni parniki USA so namreč zapustili Sredozemsko morje in se vračajo čez Ocean.

INTERNIRANJE TUJCEV V AVSTRALIJI

CANBERRA, 1. jun. Reuter. Avstralska vlada je sklenila takoj internirati vse tujce nemškega in avstrijskega porekla, brez ozira na politično pripadnost. Iste ukrepe sta izvedli tudi že indijska vlada in vlada v Keniji.

ODGODITEV SVEDSKIH VOLITEV

STOCKHOLM, 1. jun. Parlamentu je stavljen predlog, da se volitve za leto dni odgodi.

Pospešeno oboroževanje v Indiji

CALCUTTA, 1. jun. Reuter. Indijska vlada je sklenila povečati število indijske motorizirane vojske za nadaljnjih 100.000 mož. Od septembra lanskega leta se je pri motoriziranih enicah doslej izvežbalo 53.000 mož. Indijsko letalstvo bo v kratkem počevirjeno. Znatno bo okrepljena tudi indijska vojna mornarica, ki že sedaj razpolaga z velikim številom spremljevalnih ladij, mininoscev, protipodmorniških ladij in rušilcev. Produkcija vojne industrije bo pošestorjena.

MNENJE TOKIA

TOKIO, 1. jun. DNB. Najpomembnejša posledica flandskih bitk je, da je velik del nemške vojske svoboden za druge naloge. Zahodne sile so s predajo belgijske vojske utrpeli nov udarec. Konec bitke v Flandriji bo imel še velike posledice na nadaljnje dogodke.

Belgijski parlament na strani vlade

RESOLUCIJA PARLAMENTA IN SENATA: NADALJEVANJE VOJNE IN ODSTAVITEV KRALJA — DEL BELGIJSKE VOJSKE SE NI VDAL

PARIZ, 1. junija. Havas. Včeraj se je sestel v Limoges belgijski parlament. Zasedanje se je pričelo s silnimi manifestacijami za Francijo. Sprejeta je ubila soglasno resolucija, ki pravi: Belgija ima izreči eno samo besedo. Mi smo stopili v vojno na strani Francije in Anglije in bomo položili orožje v vojno na strani Francije in Anglije in bomo položili orožje samo na njihovi strani, in to tedaj, ko bo uresničen naš vojni cilj: mir v svobodi! Nato sta se sestali obe zbornici, obstoječi iz 89 poslancev in 54 senatorjev in soglasno obsodili kapitulacijo kralja Leopolda, čigar kraljevska oblast se smatra s tem za ugaslo. Kraljevska oblast odslej izvršuje vlada.

LIMOGES, 1. junija. Reuter. Belgijski

parlament, ki se je včeraj tu sestel, je soglasno odobril zakonski predlog, ki je bil vložen predvčerajšnjim, namreč, da kralj ni več v stanu izvrševati kraljevske oblasti. Da bi pa izglasoval daljnosežnejše ukrepe, je potrebna po ustavi 2/3 večina. Ker pa še ni toliko poslancev prisotnih, je sklenila včeraj belgijska skupščina izglasovanje teh ukrepov za nekaj dni.

PARIZ, 1. junija. Havas. Davi je izšel v francoskem uradnem listu dekret, ki odvzema kralju Leopoldu III. odličja legije časti.

PARIZ, 1. junija. Havas. Del belgijske vojske v Flandriji je odklonil podrediti se povelju kralja Leopolda o kapitulaciji in se še vedno bori na strani zaveznikov v Dunkerqueu.

Ameriški listi za dobavo letal

NEW YORK, 1. junija. Havas. (Avala) V poročilih posebnega dopisnika se javljajo naslovi ameriških listov, ki operirajo s krilaticami: »Letala za zaveznike!«, »Pet tisoč letal za zaveznike!« ter podobno. Zanimivo je, da je velik del ameriške javnosti prevzel te krilatice, čeprav so se sprva čudili, kljub temu da so vedeli, da se v ameriških tovarnah dela za zaveznike. Ameriški listi prinašajo poročila z bojišč in pravijo, da je za zaveznike mnogo važnejše in koristnejše, če dobe 500 letal že zdaj, nego 2000 čez leto dni. Listi zahtevajo, naj zavezniki točno označijo svoje potrebe, da jim bo mogla ameriška industrija iti pravočasno na roko.

NEW YORK, 1. junija. Reuter. Vtis o umiku angleške armade iz Flandrije je v USA silen. Današnji tisk je posvetil vso pozornost samo temu vprašanju. Vsi

listi, skoro brez izjeme, ponavljajo klic: »Zavzemite letala, in to hitro!« List »Chicago Daily News« pišejo, da so zavezniki izgubili sicer doslej šele prvo bitko, vendar se pa je to zgodilo po nepotrebnem, samo zato, ker ni bilo dovolj letal na razpolago.

NEW YORK, 1. junija. Reuter. Predsednik zunanjepolitičnega odbora v senatu, senator Pittman, je imel včeraj v Montani zelo opažen govor, v katerem je podčrtal, da bo imela vojna v Evropi nujne posledice tudi v USA. Izrazil je svoje občudovanje francoski armadi in dejal, da je potrebno zaveznikom dobaviti čimprej čimveč letal. Ako bi nasprotnik zmagal, bi bil naš položaj znatno poslabšan, kajti pred nami bi stala obremenjena dva sovražnika: eden na Atlantiku, drugi na Pacifiku. Svaril je ljudi pred delovanjem pete kolone.

Direktna pogajanja Rim - Moskva

RIM, 1. junija. Ass. Press. Med vlado Italije in vlado Sovjetske zveze se vrše intenzivna pogajanja za doseg sporazuma glede položaja na Balkanu ob in po vstopu Italije v vojno proti zaveznikom. Prvotno so se vršila ta pogajanja s posredovanjem Nemčije, sedaj pa se Rim in Moskva sama direktno sporazumevata. Ta pogajanja priznavajo tudi nekateri italijanski listi. Tako piše n. pr. trški »Il Piccolo«, da je Moskva dobro razumela, da je treba spoštovati italijanske življenjske pravice na Balkanu, zato je čili, ki ga je treba doseči v pogajanjih

med Italijo in Sovjetsko zvezo, ki so se vodila najprej s posredovanjem Nemčije, sedaj se pa nadaljujejo direktno, pravi list, »ta, da Sovjetska zveza ne intervenira v vzhodnem delu sredozemlja, kadar bo Italija zaposlena na drugi strani«. O direktnih ciljih teh pogajanj z meročajne strani ni mogoče dobiti nobenih informacij, vendar izgleda, da gre v glavnem za določitev črte ločnice med italijansko in sovjetsko interesno sfero. V kakšnem stadiju so ta pogajanja trenutno, ni znano.

Nobene ločene ponudbe Franciji

RIM, 1. junija. Ass. Press. V svetovnem tisku se je razširila vest, ki jo je objavil tudi neki italijanski list, po kateri naj bi Hitler pripravil poziv Franciji k sklenitvi separatnega mira. Ta vest je trdila, da bo Hitler ponudil Franciji neke ugodnosti, ako pristane na ta predlog, v nasprotnem primeru pa bo udaril takoj z

vsemi silami na Pariz, pri čemer bi nemško ofenzivo podprl tudi napad Italije. Sedaj pa objavljajo vsi italijanski listi iz Berlina izjavo, da je ta vest od začetka do konca izmišljena. Hitler ne pripravlja nobenega takega poziva Franciji, ker Nemčija sedaj ne dela nobene razlike več med Francijo in med Anglijo.

Poročila o letalskih akcijah

LONDON, 1. jun. Havas. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala uspešno nastopila proti nemškim motoriziranim oddelkom. Čili britskih letalskih sil je bil v glavnem preprečiti napredovanje sovražnika in olajšati vkrcavanje zaveznikovih čet. Včeraj je bilo sestreljenih 12 sovražnih letal, eno britsko letalo se ni vrnilo. Angleška letala so bombardirala tudi zaledje v severno-zahodni Nemčiji.

PARIZ, 1. jun. Zrakoplovno ministrstvo javlja, da so francoski lovci izvedli uspešne izvidniške polete nad zaledjem belgijske obale. Težki francoski bombniki so pa napadli sovražne položaje ob Sommi ter pri Abbevillu pomagali k pre-

doru francoskih čet. Bombniki so močno bombardirali sovražne položaje vzdolž vse Somme proti vzhodu ter prizadeli nasprotniku hude izgube. Eno letalo se ni vrnilo.

PARIZ, 1. junija. Havas. Francosko letalsko ministrstvo je objavilo sledeči komunikate: Francoski bombniki so včeraj ves dan oskrbovali okoli Dunkerquea se boreče zavezniške čete z municijo, hrano vodo, ter ročnimi granatami. Vodne rezervoarje so spuščali z velikimi padali, privezanimi na vsakem izmed štirih oglov na tla. Zaradi slabih atmosferskih prilik je bilo delovanje nasprotnega letalstva reducirano na minimum.

Narvik ni mnogo trpel

LONDON, 1. junija. United Press. Zavezniške čete so popolnoma zasedle Narvik in vse obrežne višine. Povečnik šeste norveške divizije je vkorakal v Narvik skupaj z generalnim štabom zavezniških čet. Tam se sedaj pripravljajo nove operacije. Mesto je kljub dvomešnim bojem razmeroma malo trpeko. Tudi med civilnim prebivalstvom ni mnogo žrtev. Zavezniške čete so zavzele

Narvik po bojih, ki so trajali nepretrgoma 30 ur. Boji so se bili v neposredni okolici mesta, pa tudi v mestu samem. Ulice so bile osvojene druga za drugo. Pri bojih so sodelovale bojne ladje in letalske enote. Nemške čete so se hrabro bojevale, a so morale varčevati z municijo in niso mogle računati na nobeno pomoč. Nemška letala so skušala zavzeti Narvika preprečiti, a brez uspeha.

ODLIKOVANI ANGLEŠKI LETALCI

LONDON, 1. junija. Reuter. Včeraj je letalsko ministrstvo odlikovalo 28 letalcev z letalskim križem in medaljo zaradi junaškega zadržanja v letalskih bojih okoli Dunkerquea.

TELEKIJEVA IN CSAKYJEVA IZJAVA BUDIMPESTA, 1. junija. Ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minister Csaky sta včeraj podala izjavi o podonavskem problemu. Oba državnika sta se strinjala v tem, da se evropski konflikti ne bo raztegnil na jugovzhod.

SE PETA MILIJARDA

WASHINGTON, 1. junija. Havas. Predsednik Roosevelt je včeraj poslal senatu novo poslanico, v kateri zahteva za nujno pospešitev oboroževanja novo milijardo dolarjev. V tej najnovejši poslanici, ki je vzbudila največjo pozornost, utemeljuje prezident zahtevo s tem, da se vojna iz Evrope bliža ameriškem kontinentu in da jo je morda mogoče odvrniti le z nadmočjo v orožju.

Po umiku iz Flandrije spet na tleh Anglije

**Dramatični prizori v Dovru - Kaj pripovedujejo izmučeni vojaki ekspedicijske vojske
Prva srečanja s tanki - Kako je pehota sestrelila strmoglavna letala**

(Po poročilih Reuterja in Havasa).

Mračni se. Nebo je zastrto z oblaki. Večer 29. maja 1940. je. Pristanišče Dover je polno pričakovanja. Vkljub prepisom, stroge pripravljenosti za primer zračnih napadov, se ob pristanišču vendar gnete množica ljudi. Celo iz več ur oddaljenega Londona so prišli. Reporterji, fotografi, svojci.

Obzorje na jugu krvaveče žari. Razločno je slišati grmenje topov. Vedno razločnejše je z nastopajočo temo videti eksplozije šrapnelov in granat. Tudi prav nad Kanalom. Tu se na morju pokažejo obrisi ladjeva. Prve prevozne ladje so, ki vozijo izmučene, a v junaških borbah prehvaljene vojske angleške ekspedicijske vojske v Belgiji. Spremljajo jih obrisi malih vojnih ladij.

Množica se zgane. Ladje neslišno polzijo v pristanišče. Pristajajo. Mostove že spuščajo. Pritajena povelja sekajo noč. Temne silhete se začinjajo spuščati nizdol na pomole. Vojaki BEF (British Expeditionary Force) stopajo, rešeni, na domača sveta tla. Množico prevzame delirij. Cvetlice dežujejo na junake, ki so presenečeni, ganjeni. Možje, žene, dekleta otroci objemajo najbližje. Tu sedaj, od prav blizu, jih vidiš. Izmučenih, razoranih lic, a trdnega, nezlomljenega pogleda sprejemajo počaščenja. Pa tudi čaj, cigarete, pecivo, odeje. Saj so vsi blatni, mokri, razcapani, obvezani, nekateri celo bos. Toda vsakdo ima puško! In to krepko stiska k sebi. Tu že se sprožijo roke v pozdrav. Prva okrepčila razvedrilo lica, razvežejo jezike. Tu pripovedujejo, pripovedujejo.

Vsi so še pod vtisom grozot doslej največje, najbolj krvave bitke modernega orožja v zgodovini. Toda niso jih zlomile. Saj so vojaki civilizacije, tako pravijo. Ni jih prevzelo toliko bojevanje kot tako, kolikor grozote, ki jih je vojna prinesla nad civilno prebivalstvo. Tu stiskajo pesti. Zato še pojdejo...

Nekdo pripoveduje, kako se je pretokel do obale. Tu je šele nastal pravi pekel. Njegovi četi so pokazali ladjo, ki je stala pod paro, daleč od obale, ki je bila na tem odseku od bomb razrušena. Čolnov ni bilo dobiti, ker so bili drugje nabito polni. Nепrestano je bilo treba ležati na tla, kajti eksplozije bomb so si sledile ena za drugo, vmes pa je deževalo krogel iz letalskih strojníc. S puško na ramenu se je bilo treba v ugodnem presledku pognati v morje. Pa še plavajočim ni bilo prizanešeno. Tu in tam je sosed izginil pod gladino. Končno je bila ladja dosežena. Od vseh strani so plavali k ladji, vse polno čolnov je stalo ob nji. Vojaki so naravnost ladjo preplavljali. Kmalu je bila prepolna. A iz zraka so deževalo od časa do časa krogel iz strojníc. Stali so rame ob rame na krovu. Spodnji prostori so že bili natlačeni. Ni bilo mogoče leči na tla in si poiskati kritje. — Hvala Bogu, je bilo lastno letalstvo tako aktivno, da so postajali sovražni napadi redkejši in redkejši.

Toda, tu prihaja celo brodovje sovražnih bombnikov! In tam še eno! Lastne eskadrilje se zbirajo in skupno letijo sovražnim jatam nasproti. Toda številnim bombnikom se posreči prodor. Bombe žvižgajo na ladje. Tu vprav naša je bila zadeta. Nagne se in tone. Mrliči se usujejo na nas. Mi pa zgrabimo za vrata ter se jih oprijemljemo v vodi, dokler nas ne reši rušilec. Sovražen napad je odbit. Odmor porabijo ladje in komaj izpluje na morje. A vojne ladje, ki nas spremljajo, imajo še globoko noter v Kanal polno roke dela s protiletalsko obrambo. Končno napadi ponehajo, pred nami zagledamo značilne obrise angleške apnene obale, ki se nam v mraku blesti nasproti. Rešeni smo!

Mornar z rušilca pripoveduje: V nedeljo 26. maja smo dobili povelje izpluti v Dunkerque. Medpotoma naš obvesti vodno letalo, da se nedaleč od nas kopica ljudi v ribiški ladji bori z valovi. Takoj sprememo smer in v slabi pol uri smo ob ladji. Vojaki BEF so, ki so si pretokli pot do obale tertam z navadno,

nezaščiteno, ribiško ladjo hoteli prepluti Rokavski preliv. Izpostavljeni številnim napadom, so prosili letalo, ki jih je slučajno odkril, za pomoč. Vzeli smo jih na krov, a nadaljevali pot v Dunkerque. Tam smo sprejeli na krov nove mase, ranjenikov, krili umik, ter končno kot zaščitna ladja nocoj prispeli v Dover. Na poti nazaj smo sestrelili 5 sovražnih letal.

Mlad častnik razlaga, kako jih je v neki belgijski vasi presenetila sovražna kolona tankov. Nepričakovano so pridrli v vas. Imeli smo toliko prisebnosti, da smo se stisnili k stenam bližnjih hiš in čakali, da pridrve mimo nas. V tem sem skočil na tank in nekaj mojih tovarišev je storilo isto. Z edinim orožjem, ki smo ga imeli pri sebi, s samokresi, smo streljali kakor obsedeni skozi line v tank. Kmalu se je ustavil. Iz notranjosti smo

zališali glas: »Kamerad! kamerad!« Izstrelili smo še ostale patrone.

Tam se oglasi francoščina. Belgijski in francoski vojaki živahno opisujejo svoje vtise. Pripeljali so seboj lepega psička. Sledil jim je od neke belgijske vasi, skozi pekel do obale in še čez. Belgijci ogorčeno pripovedujejo o sramotni kapitulaciji. Toda od njihove čete ni nihče sledil povelju. Pa tudi mnogi desetstisoči ne. Morda pridejo za njimi, morda tudi ne.

Francoski višji častnik prepričuje, da moderni tankovski napad s podporo strmoglavcev ni tako strašna stvar, kakor se na prvi mah sliši. Res so bili naši vojaki prve dni presenečeni. Hitrost, masivnost, oglašujoč hrup tankov in letal je začetkoma zmedel marsikoga. Toda prve tankovske bitke so dokazale, da po-

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

plahi ni na mestu. Tankovske bitke so res nekaj izrednega. Niti malo niso take, kot so bile dosedanje operacije suhozemne vojske. Prej so podobne pomorskim ali zračnim bitkam. In prav kratke so. Trajajo največ četrt ure. Ko obe sovražni gmoti oglušujoče treščita druga ob drugo, se začne boj, tankovske artilerije od blizu. Tu odločuje hladnokrvnost in prisebnost. Nekemu francoskemu podporočniku se je posrečilo s smotrenim ciljem v 10 minutah zažgati ali sicer onesposobiti šest tankov. Čim so to ostali tanki opazili, so se poslužili enake taktike in sovražni tanki so se jadno umaknili. Pojavila se je sovražna pehota. Tu šele se je izkazal francoski vojak. Seveda je končno odločila sovražna številčna premoč.

Belgijski podčastnik razlaga, da srmo glavci še zdaleč niso tako nevarni, če človek seveda ne izgubi glave, kar se je žal le prepogosto dogajalo prve dni. In to je bilo usodno, odločilno. V teku nadaljnjih dni, pa so se vojaki ob vsakem takem letalskem napadu metali na hrbe in tako leže z navadnimi puškami koncentrično streljali na strmoglavce. V desetih dneh je na ta način njegova četa zbilja dvajset strmoglavih letal.

Ambulance vozijo ranjence. Ti ne govorijo. Vročično, a srečno zro domače okolje. V ozadju pa stoji marsikdo, ki se je zastoj nadejal svidenja. Morda jutri? morda nikoli...

Nad 100 let!
prodajamo samo dobro blago

Novitete volnena damskega moškega sukna
Novitete prave in umetne svile
Novitete zaves preprog lineoleja

J. C. MAYER, Hiša manufakture Ljubljana

Velika izbira vrtnih namiznih garnitur!

Von Brauchitsch, desna roka kancelarja Hitlerja

Izredna kariera ambicioznega generala, spretnega organizatorja nemške vojske

Neposredni iniciator sedanjih operacij nemške vojske je general von Brauchitsch. Ko je 4. februarja 1938 prevzel vrhovno poveljstvo vojske narodno socialistične Nemčije, je imel stalno velik vpliv tudi na Hitlerja. Bil je zagovornik idej, da je treba revanžo na zahodu najprej pripravljati na vzhodu, in mejah najmanjšega odpora. Deloval je z vsem svojim vplivom na to, da se zasede Češkoslovaška in zavrže nenapadalni pakt s Poljsko, ki je bil samo ovira generalštabnim načrtom.

Ko se je pripravljala vojna s Poljsko, se je von Brauchitsch med prvimi zavzemal za zbliznanje s sovjetsko Rusijo. Ognjeviti govori, ki jih je imel Alfred Rosenberg proti boljševikom, niso mnogo uplivali nanj. Bil je mnenja, da je treba storiti vse, če se hočejo doseči uspehi nove Nemčije. Bil je med onimi nemškimi častniki, ki so že 1919 govorili, da se

more Nemčija obnoviti le s pomočjo Rusije.

Ko je bila omejena nemška oborožitev po antanti na minimum, je zastopal von Brauchitsch mnenje, da se naj gradijo tanki, oklopni avtomobili in bombniki v sovjetskih tovarnah. V Rusijo naj se pošljejo nemški stroji, ki bodo tam delali za Nemčijo. Takšno sodelovanje obeh držav je trajalo od 1922 do 1932.

Ko je prevzel Hitler 1933 oblast, je moral general Brauchitsch prekiniti dotedanjo prakso. Likvidirano je tudi bilo vprašanje poljskega Koridorja, ki ga je smatral Brauchitsch za skelečo, glavno rano Nemčije. Poljska je vodila Nemčiji prijateljsko politiko, sovjeti so bili omraženi. Ko je bil 1939 sklenjen pakt s sovjeti in takoj zatem sprožena vojna s Poljsko, je smatral von Brauchitsch, da je s tem tudi izpodkopana možnost no-

tranjega rovarjenja komunistov v državi.

General von Brauchitsch ni imel velike vloge v narodno socialističnem gibanju. Ni človek od stranke, je v prvi vrsti vojak, manj političen teoretik. Rodil se je 4. oktobra 1881. v Berlinu, njegov oče je bil konjeniški general. Studiral je francosko gimnazijo v Berlinu, 1895 je stopil na vojno akademijo in jo 1900 dovršil. V vojski je naglo napredoval, kot tridesetleten mladenič je prišel v generalštabno akademijo. Svetovna vojna ga je zatekla kot generalštabnega kapetana v Metz. Bil je med redkimi generalštabnimi častniki, ki je ostal tudi po zlomu v vojski.

V republikanski Nemčiji je ambiciozen častnik presenetil predpostavljene z vojaško izobrazbo in tehničnimi deli v topništvu. Spretni organizator je 1938 postal vrhovni poveljnik vseh nemških sil. Njemu se je tudi posrečilo, da je odpravil protiserijski duh iz nemške vojske. Vojne ediniče imajo svoje kurate, kakor so jih imele v svetovni vojni.

General von Brauchitsch je pošten človek, treznega pogleda na življenje, piše Oswald Dutch v čikaškem listu »Coronet«. Kot artilerist je mnenja, da ima suhozemna vojska večji pomen od letalstva. S tem se ne strinja z Göringom, ki je zagovornik letalstva kot avantgarde pehote. Odnosaji med Brauchitschem in narodno socialističnimi vodji niso posebno tesni, zato tudi ni član vrhovnega sveta narodne obrambe in ne vojnega kabineta. Na tem položaju ga nadomešča general Keitel, ki je duševni vodja strategije nemških operacij na zahodu. — »Associated Press«.

Danes objavljamo na zadnji strani izvleček iz police št. 104.644 za kolektivno zavarovanje »Večernikovih« naročnikov. Cenj. naročnike prosimo, da si ta izvleček shranijo. — Uprava.

Aden, Gibraltar na jugu Arabije

Važna vloga angleške trdnave v primeru spora v Sredozemlju

Geopolitična lega italijanskih kolonij ima pred seboj tri najpomembnejše angleške baze, odnosno ovite za nemoten stik s prekomorsko domovino: Malto pred Libijo, Suez in Aden pred vzhodom, odnosno vrati Eritreje in Abesinije.

Aden je na jugu Arabije najpomembnejši kraj, šteje blizu 40.000 prebivalcev. Angleži so okrog mesta okupirali 24.000 kvadratnih kilometrov zemlje, na kateri biva 150.000 duš. Pod strmo skalo, ostankom davnega ognjenika, leži prvovrstno angleško oporišče, ki je že 100 let v rokah Albionovega leva. V svobodni luki se v miru ustavljajo vsi parniki, ki prihajajo, oziroma se vračajo v Indijo in se tu zalagajo s kurivom. Angleži so mesto utrdili po vseh pravilih sodobne tehnike, luka je obdana od utrd in oklopnih stolpov. Na pobočjih ugaslega ognjenika stoje bele karsne ena pri drugi.

Aden je kakor ostala arabska mesta, slovi pa kot najbolj vroč kraj ob najtoplejši strani vodi sveta. Rdečem morju. Življenje v mestu očivi šele zvečer. Izmed stavb sta zanimiva

dva »stolpa molka«, čudno pokopališče Parzov, oboževalcev ognja. Veliki jastrebi sede vrh stolpov in čakajo, kdaj jim nakloni smrt novo žrtev, da jo požro. Podobne stolpe sreča popofnik v Bombayju, kjer tudi izpostavlja Parzi mrličje golovratim jastrebom, da ostanki trupel ne onečastijo štirih glavnih elementov: ognja, vode, zemlje in zraka.

V Adenu silno redko dežuje. So stoletni starci, ki le parkrat v življenju vidijo dež. Vodo dobivajo ljudje iz ogromnih rezervoarjev v okolici, ki so jih sezidali že Perzijci za časa Ptolomejev. Angleška uprava je stare studence popravila, pitno vodo skrbno filtrirajo, drugače bi ne bila užitna.

Aden je pravi Gibraltar na jugu Arabije. V primeru sporov v Italijo bi imel veliko vlogo. Od tod je komaj 200 km zračne črte do afriške obale, 500 km do Hararja, 800 km do Adis Abebe, prestolnice Abesinije. V mestu so se posadke močno pomnožile, tudi avstralske in novozelandske čete so nastanili v čuvanju južnih vrat k vzhodnim posevkom angleškega imperija.

Novice

Sadjarji in vinogradniki za nov lovski zakon

Znana je borba naših slovenskih sadjarjev proti obstoječemu lovskemu zakonu, ki štiti najnevarnejšega zimskega sadnega škodljivca, divjega zajca. Razne resolucije naših sadjarjev opisujejo ogromno škodo, ki jo napravi divji zajec v naših sadovnjakih. Ta škoda je od leta do leta večja in ne pomaga nobeno še tako učinkovito sredstvo za zavarovanje mlajših dreves.

Posebno letošnja zima je kar se tiče škode na mlajšem sadnem drevju dosegla rekord. Ni še dovolj, da je vsled mraza posebej ogromno število dreves v sadovnjakih in drevesnicah, ampak je zima pritirala divjega zajca prav v center človeških naselij in je tam neusmiljeno oboblal mlajšo in tudi starejšo sadno drevje. Posebno občutno je gospodaril po naših drevesnicah. Niti ovitim drevesom ni prizanašal. Prava škoda se je komaj sedaj pokazala, ko začenjajo taka oglodana drevesa hirati in se počasi suše. Tako je večletna skrb in nega

sadjarjev popolnoma zastoj. Tako povzročeno škodo nihče ne more kriti, ker se z denarjem ne da nadomestiti izgubljeni čas, ki ga potrebuje drevo za rast. Ker so uničene drevesnice, je bilo letos občutno pomanjkanje drevesc za sajenje. V borbi proti obstoječemu lovskemu zakonu so se sedaj sadjarjem še priključili naši vinogradniki. Ugotovili so namreč, da je tudi v vinogradih napravil letošnji zimski zajec precej škode. Ogloidal je namreč trte tako močno, da se mnogo trsov suši.

To ogorčenje proti obstoječemu lovskemu zakonu, ki smatra divjega zajca za zaščiteno divjad, je prišlo do izraza tudi na skupščini naših vinogradnikov v Dolnji Lendavi dne 19. V. Vinogradniki so v svoji občirni resoluciji posvetili tudi temu predmetu posebno pažnjo in v 18. točki resolucije zahtevajo sledeče:

»Divji zajec je preteklo zimo napravil v vinogradih zelo veliko škodo. Priklju-

čujemo se akciji sadjarjev ter zahtevamo, da se zajec s spremembo lovskega zakona proglašuje za nezaščiteno divjačino!«

Temu dejstvu, da bi se zajec proglašil za nezaščiteno divjačino, bodo ugovarjali naši lovci, ki imajo od lova deloma koristi, deloma pa šport in zabavo. Sklicevali se bodo na dejstvo, da imajo baš od lova podeželske občinske blagajne del svojih dohodkov. To je res, ali če primerjamo one vsote, ki jih dobijo naše občine od lovskih zakupov, s škodo, ki jo povzroče nezaščiteni divji zajci sadjarjem in vinogradnikom, bomo videli veliko razliko v škodo zadnjih in v škodo sadni in vinogradniški kulturi in našemu gospodarstvu. Zato so zahteve sadjarjev in vinogradnikov po reviziji lovskega zakona upravičene. Upamo, da se bo zahteva sadjarjev in vinogradnikov upoštevala pri prihodnjem novem lovskemu zakonu, in to v splošno korist našega gospodarstva. -Var-

Celje

Seja mestnega sveta

Sinoči se je vršila redna seja celjskega mestnega sveta. Zupan je uvodoma poročal, da so bili vsi sklepi zadnje seje izvršeni, odnosno se obravnavajo v smislu sklepov. Storjeni so bili sledeči sklepi: Hiša št. 2 na Bregu se ne proda. — Socialno politični odbor je razdelil podpore. Nastal je primanjkljaj 52.752 din in se bo kril iz višjega donosa proračuna za leto 1940-41. — Mestni gozdovi se ne bodo zavarovali, ker je premija previsoka. — Profesorskemu društvu v Ljubljani se dovoli za zlet dijakov v Boglariji 1000 din podpore. — Podano je bilo poročilo o reviziji mestne blagajne. Revizorji so našli vse v najlepšem redu. — Obnovi in poveča se transformatorska postaja pri Joštovem mlinu. Stroški bodo znašali 46.320 din. — Dva prosilca sta bila sprejeta v članstvo mestne občine, dva pa sta bila odklonjena. — V odbor za podpore pri okrajnem sodišču se imenuje za člana mestni svetnik Ivan Glinšek, za namestnika pa m. sv. Josip Jagodič. — Finančni in gradbeni odbor se pooblastita, da odločita, po kateri varianti se bo uredila naprava hodnika ob Mariborski cesti in kateremu ponudniku se bo delo oddalo. — Na cestah se bodo namestili mednarodni znaki. Stroški bodo znašali 23.000 din. — Dovolj se zvišanje tarife za avtoizvoščke v Celju. Zvišanje bo znašalo povprečno 30%. — Oni, ki imajo dovoljenje prodajati sladolede na ulicah, ga letos lahko še prodajajo na določenih krajih, v letu 1941 pa se bo prodaja sladolede na ulicah sploh prepovedala. Novih dovoljenj za prodajo sladolede se ne bo več izdajalo. — Takoj da se prepove prodajanje slaščic na ulicah. — Kramarski sejmi se začasno ne bodo ukimili, ampak je zadeva odložena do rešitve vprašanja bodoče nove tržnice. — Sprejel se je pravilnik za vajeniški dom v Celju. Kuratorij Vajeniškega doma ima 8 članov. Mestni svetnik Holobar je protistiral, da ima v tem ku-

ratoriju 12 obrtniških združenj samo 1 zastopnika. Želi, da bi ta združenja imela vsaj 3 zastopnike. Po daljši debati je

bila zadeva rešena tako, da se odbor tega kuratorija razširi za 1 člana. Trgovske in obrtniške korporacije bodo imele 6 članov, mestna občina pa 3 in sicer ob izmed teh treh 1 obrtnik, 1 trgovec, 1 pa bo nevtralec. — Na tržnem prostoru se smejo kmečki pridelki ob nedeljah in praznikih prodajati do 11. ure dopoldne. — Ker so bili razni odbori nepopolni, se imenujejo: v odbor za mestna podjetja, personalni, pravni in prosvetni odbor m. sv. Kramer, v gradbeni in finančno gospodarski odbor m. sv. Rozman, v pravno personalni odbor in odbor za obvezno telesno vzgojo m. sv. Višner. — Sledila je tajna seja. Po tajni seji je bila zopet javna seja, v kateri je bil sprejet pravilnik za uslužbence mestnih podjetij.

c Umrli je v bolnišnici 39 letni mali posestnik Franc Pečnik iz Velike Pirešice pri Zalcu.

* Loterija! Legija koroških borecev, krajevna organizacija v Celju, priporoča narodno zavedni javnosti, da pridno kupuje srečke za loterijo, ki jo priredi. Glavni dobitki: avto, motor 250 ccm, spalnica, kuhinjska oprava, 6 koles itd. (Glej lepake!) Srečke se dobe v tajništvo, Gosposka ulica 6, Celje.

c Nerodna zadeva. Po označbi v voznem redu, bi moral ob nedeljah voziti poštini avtobus iz Mozirja v Smartno ob Paki k večernemu turističnemu vlaku. Avtobus pa ne vozi. Zadeva postane nerodna za izletnike, ki prihajajo zvečer iz planin in se zanašajo, da bodo z avtobusom lahko prispeli k vlaku v Smartno, zvedo pa v Mozirju, da avtobus ne vozi. Potreba je, da se temu odpomre. Avtobus, ki je v voznem redu označen, naj bi tudi res vozil.

c Napadla je na cesti v Klokočovniku pri Ločah neka vinjena ženska 32 letno dninarico Justino Stramšakovo. Vrgla jo je v občestni jarek. Stramšakova je pri padcu dobila hude poškodbe in so jo morali oddati v celjsko bolnišnico.

STAVKA STAVBINSKEGA DELAVSTVA V CELJU

Danes jutraj ob 7. je v Celju in okolici izbruhnila stavka stavbinskega delavstva. Stavko je proglasila Zveza stavbinskih delavcev Jugoslavije, podružnica v Celju, ker delavstvo ni uspelo s svojimi zahtevami glede povišanja mezd in glede uveljavljanja kolektivne pogodbe. Delavstvo je izdalo letak, v katerem pojasnjuje javnosti, zakaj je stopilo v stavko.

c Na dve leti strogega zapora je bil včeraj pri okrajnem sodišču v Celju obsojen Leopold Rutnik iz Koblja pri Oplotnici, ker je 21. aprila na cesti pri Oplotnici s kamnom poškodoval 17 letnega Jožefa Ružiča, tako da je slednji za dobljeno poškodbo umrl.

c Zdravniško delžurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Josip Cerin, Prešernova ulica 1.

c Dopisništvo Delavske zbornice v Celju se je s 1. junijem po sklepu seje upravnega odbora Delavske zbornice v Ljubljani preimenovalo v ekspozituro Delavske zbornice v Celju.

c Na dve leti robije je bil včeraj pri okrajnem sodišču v Celju obsojen po čl. 3. zakona o zaščiti države 40 letni pekovski pomočnik Martin Zavec iz Maribora. c Nočno lekarniško službo ima od 1. do 7. junija lekarna „Pri Orli“ na Glavnem trgu.

c O mesarskih muhah se zadnje dni poroča, da so se pojavile v Ljubljani, Laškem in drugod. Tudi v Celju je te grde črne golazni letos precej opazili. Prebivalstvo naj mrčes, koder se pojavi, pridno uničuje, potrebno pa je, da se za to zanimajo tudi merodajni činitelji.

c Razne nesreče. 22 letna delavčeva žena Vida Vrhovšek iz Trnovelj pri Celju je padla in si zlomila nogo. — 2 letnega sina dninarja Vincenca Pirša iz Čačevasi pri Kostrivnici je neki kolesar povozil in mu zlomil nogo. — 56 letni delavec Jakob Ratar iz Dobriševasi pri Petrovčah je padel s kolesa in si težko poškodoval nogo. — 36 letni dninar Franc Strmšek iz Cepelj pri Bočni je padel in si zlomil nogo. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Koncert Celjskega pevskega društva v proslavo 80 letnice odličnega slovenskega skladatelja, žalskega rojaka, Rista Savina, bo v prvi polovici meseca junija. Izvajane bodo samo njegove skladbe in sicer samospevi, ženski, moški in mešani zbori.

Deset let na čelu kmetsko mladinskega gibanja

V sredo 29. majnika je poteklo 10 let, kar predseduje pomembni slovenski kulturni in prosvetni centrali, Zvezi kmetijskih fantov in deklet, g. Ivan Kronovšek, deset let, kar stoji na čelu kmetsko mladinskega gibanja.

Tehle nekaj vrstic naj ne velja za jubilejno voščilo, zakaj kmetski človek ni vaven jubilejev ter jih odklanja. Veljajo pa te vrstice bistremu in z bogato prirodno inteligenco obdarjenemu kmetskega fantu Ivanu Kronovšku iz Orle vasi v Savinjski dolini kot javno priznanje za njegovo veliko in požrtvovalno delo, ki ga že dve desetletji vztrajno in nesebično vrši slovenski vasi, slovenskemu podeželju in slovenskemu narodu v korist.

Ko so jela rasti na slovenskem podeželju »Društva kmetijskih fantov in deklet«, ko je vstalo iz slovenske zemlje mlado kmetsko gibanje ter stopilo na plan s prizgano plamenico o kulturnem

c Legija koroških borecev, krajevna organizacija v Celju, ponovno sporoča svojemu članstvu, da bo jutri ob 9. dop. v Celju na vojnem okrogju prisega. To bo prisega po dveh članov prič, kar morajo imeti člani, ki nimajo drugih dokumentov v svrhu dokazila, ki ga zahteva vojaška oblast za spominsko kolajno. — Istočasno se članstvu javlja, da se od 1. junija dalje nahaja društvena pisarna v Gosposki ulici št. 6, hiša nasproti kasarne 39, pp., kjer naj člani poravnajo članarino. c Zlet žalskega sokolskega okrožja, ki bi moral biti jutri, je radi tehničnih ovir odpovedan.

c Cankarjeva drama „Jakob Ruđa“ v mestnem gledališču. Drevi ob 20. uprizorijo dijaki in dijakinje klasične gimnazije v Ljubljani Cankarjevo dramo „Jakob Ruđa“ v režiji g. Milana Skrbinskega, režiserja Narodnega gledališča v Ljubljani. Udeležimo se predstave v čim večjem številu in podprimo s tem idealna stremjenja naših mladih.

Ptuj

RAZSTAVA RISB NA GIMNAZIJI

Kakor običajno je bila tudi letos na ptujski gimnaziji razstava risb, ki je zrcalila uspeh in smisel risanja v tem šolskem letu. Razstava je bila pestra in je imela pravi narodni značaj s risbami iz narodnih motivov. Tako so se vrstile risbe z ornamentimi, preproste slike narodnih šeg, pokrajinske slike, med katerimi je bilo par izrazitih kot na pr. Bled, in risbe najrazličnejših modelov. Z ozirom na isto razstavo v meščanski šoli, kjer se je pogrešalo ilustracije balad in dr., ki so napravile na tej šoli najboljši vtis. S tem najbolj vidnim delom beleži ptujska srednješolska mladina, pod večjim vodstvom prof. Miheliča, prav razveseljiv napredek.

p Preminul je 67 letni Friedl Franc, občinski nameščenev v Ptuj.

p Svinjski sejem. V sredo je bilo pripeljanih na ptujski sejem 367 svinj. Debele so bile od 9 do 11 din, plemenske pa od 8 do 9 din.

p Kruh se je podražil. Od včeraj naprej stane mala štruca 2.50 din. Tehta pa 45 dkg, tako da stane 1 kg kruha 5.50 din. Primerjajmo sedaj s tem plačo dninarja, ki zasluži dnevno povprečno komaj 10 din!

Spomnite se CMD!

p Zapušča 6 nepreskrbljenih otrok. Včeraj so položili k večnemu počitku usnjarskega delavca Sireca Franca, v najlepših letih. Na poslednji poti ga je spremljalo tudi pevsko društvo „Železničar“, ki je pelo žalostinke. Zapušča 6 nepreskrbljenih otrok.

p Iz Haloz. Vinska trta, ki je ni omrtvila pozeba, je poglala prav lepe nastavke. Vinogradniki bodo kmalu pričeli s škropljenjem.

in socialnem preporodu slovenskega podeželja, je kot eden izmed prvih bil v gibanju Ivan Kronovšek. Na domačiji v Orli vasi, za Savinjo in med hmeljevimi nasadi, je kidal gnoj, oral, sejal, kosil in z žuljevimi dlanmi pomagal materi ohranjati trdno domačijo ponosnih in upornih savinjskih kmetov. Zraven pa je z odprtimi očmi gledal v svet in mislil z lastno glavo, odklanjajoč, da bi mu kdor koli in iz katerega koli tabora poslano vplival z vedrom modrost v glavo. S svojo preprosto kmetsko pametjo je vrtal globlje in globlje, da se mu je slednjič pokazala vsa brezobzirna realnost in odkritosrčna in nezlazana podoba kmetskega življenja. Tu je ob njej spoznal, kaj vse je napak v našem slovenskem življenju, ki je preprostega podeželskega kmetskega človeka potisnilo na poslednji klim družabne lestvice. V sodelovanju s kmetskimi fanti in redkimi šolami, ki niso zatajili svojega porekla za skledo leče, je zbiral kmetsko mladino, ji pripovedoval, odkrival življenje, odpiral srca in glave ter vsepovsod sejal misel in duha nepoplačene kmetske kulture in kmetske demokracije. S skupnimi napori je potlej kmetska mladina širom Slovenije organizirala svoje trdno gibanje, ki je prineslo na slovensko podeželje luč in temo ter dvignilo kmetskega človeka na branik narodne in socialne pravice. Mladina je Ivana Kronovška spoznala, ga vzljubila ter si ga izbrala za predsednika. Njegovo delo velja slovenski bodočnosti, ki bo tudi kmetskemu človeku zasijala v lepši luči.

V teh usodnih dneh pa stoji s slovenskim narodom in Jugoslavijo trdno in neomajno tudi armada kmetsko-mladinskega gibanja pod predstvom Ivana Kronovška, odločena, da varuje vsako ped slovenske in jugoslovanske zemlje.

Maribor

Mali obmejni čuvarji odpotovali v Zagreb

Zamisel te turneje se je porodila iz stremjenja pokazati našim sestram in bratom Hrvatoma našo mladino z našo besedo. Skriva pa v sebi tudi globoke socialne momente. Razine nabiralne akcije in humanitarni poizkusi, s katerimi hočemo omiliti bedo naših obmejnih mater, ne morejo nikoli tako zadovoljiti, kakor to, kar si bo naša obmejna mladina z lastnim delom priborila.

Turneja pa izraža tudi važno kulturno, vzgojno in narodno nalogo. Občutek

uspeha je največja gibalna sila v življenju. Mladini pa je ob enem merilo njene vrednosti in volje, izvor zdravega veselja in vere v življenje.

Naša mladina bo ob tem svojem velikem prazniku, s vso toplino odkrila svojim hrvatskim bratcem in sestricam globino naše lepe besede in pesmi, notranje bogastvo naše duše, našo življensko moč in silo.

Želimo, da bi naša mladina zaorala

brazdo, ki nas bo vse trdno in nerazdružno združila z našimi hrvatskimi brati in sestrami, saj je ravno ona v to poklicana.

Danes in jutri bodo romale naše misli v beli kraljevski Zagreb, želeč naši mladini in njenim voditeljicam mnogo uspehov, Hrvatskim bratom in sestram pa, da doumejo vse momente, ki so nas ob tej priliki združili in da pripeljejo kmalu svojo deco v naš obmejni Maribor. — Josipina Cerinšek.

Konec stavke slikarskih pomočnikov

SKLENJENI SPORAZUM DOLOČA V SEDMIH TOČKAH NOVE MEZDE SLIKARSKIH POMOČNIKOV

Včeraj dopoldne je bila na mestnem poglavarstvu poravnana razprava med zastopniki Združenja obrtnikov slikarskih in sorodnih strok ter zastopniki Saveza gradj. radnika Jugoslavije, podružnica Maribor. Razpravo je vodil mestni obrtni referent g. dr. Milan Senkovič. Sporazumno so določili naslednje mezde za pomočnike: do 6 mesecev po izvršeni učni dobi je mezda 3.50 na uro, od 7 mesecev do enega leta 4 din, v drugem in tretjem letu 5 din, po treh letih pa 6 din na uro. Če pa so pomočniki posameznih kategorij že prejemale mezde v tej višini, prejemajo še nadaljnjih 50 par poviška na uro. Te mezde so minimalne. Nove mezde se uveljavijo počenši z 29. aprilom. Razlika se izplača po-

močnikom pri prvem izplačilu. Delodajalci so se obvezali, da ne bodo nobenega delojemalca preganjali zaradi organizacije in stavke. Volitve obratnih zaupnikov se vrše po skrajšanem postopku predvidenem po navodilih uredbe o volitvah delavskih zaupnikov. Obe stranki sta se obvezali z vsemi sredstvi pobijati šušmarstvo in si v tem medsebojno nuditi pomoč. Delodajalcem se prepušča in ob enem priporoča, da po možnosti odškodujejo pomočnike zlasti po njihovi socialni potrebi za izgubljeni čas in zaslužek v dobi stavke. Tako je stavka slikarskih pomočnikov končala. Prinesla je vsaj delno izboljšanje njihovega položaja.

Bratec v spanju zadušil sestrico

Na Meljski cesti 47 se je pripetil v stanovanju vrtnarja Karla Kaufmana zelo tragičen dogodek: 21 mesečni fantek je v spanju zadušil svojo 4 mesečno sestrico. Dogodek se je odigral tako-le: Včeraj zjutraj je položila vrtnarjeva žena Marija svojo 4 mesečno hčerkec Marijo v zakonsko posteljo spat ter odšla na trg prodajat zelenjavo, oče pa je odšel na delo na vrt. Ko se je vrtnar Kaufman okoli 10. vrnil v spalnico, je položil v drugo posteljo k hčerki še svojega 21 mesečnega sinčka Karla in spet odšel na delo. Uro kasneje je prišel pogledat k otrokoma. Ves prestrašen je zagledal, da leži sinček na hčerki in spl. Dete je kazalo le še slabe znake življenja. Takoj je poklical zdravnika dr. Turšiča, ki pa je na žalost ugotovil samo še otrokovo

smrt. O dogodku je bila obveščena policija, ki je poslala v stanovanje komisijo. Zdravnik dr. Zorjan je ugotovil, da je bratec v spanju zadušil svojo malo sestrico.

Velika sokolska

tombola

S tombolo bo združena ljudska veselica

Tablica din 5—

bo v nedeljo 16. junija ob 14.30 prvič na telovadlišču v ljudskem vrtu. Prva tombola znaša 12.000 din a denarne tombole skupno 20.000 din, razen tega še 17 tombol in veliko število dragocenih dobitkov.

brez ustopenje. — Pričakovati je velikega obiska od blizu in daleč - Tablice po din 5— so že v prodaji.

PRED LIKVIDACIJO POHORSKE ŽELEZNICE

V četrtek zvečer je bil v kavarni »Jadranc« občni zbor zadruge »Pohorska železnica«, ki ga je vodil predsednik g. Kordik iz Pekar. Zanimivo je bilo poročilo agilnega tajnika g. Soršaka. Razpravljali so med drugim tudi o likvidaciji zadruge »Pohorska železnica«. Ker za sklepanje o tem ni bilo navzočih dovoljno število članov, bo 20. junija izredni občni zbor z edino točko: likvidacija. Če bo na tem občnem zboru predlog o likvidaciji propadel, se vršijo volitve novega upravnega in nadzornega odbora in sprememba pravil v smislu novega združnega zakona.

AVTOBUSNI PROMET MARIBOR - CELJE BO USTAVLJEN?

Kakor poročata današnji »Slovenec«, bodo mariborska Mestna podjetja ustavila avtobusni promet na progi Maribor - Celje, ker je ta cesta v tako slabem stanju, da se avtobusi preveč kvarijo. Seveda bo to hudi udarec za tiste kraje, ki so navezani samo na avtobusno zvezo, ker so od železnice preveč oddaljeni. Želeti bi bilo, da bi se državna cesta Maribor - Celje vendarle že popravila, da ne bo ostalo vedno samo pri obljubah. Gospodom, ki se bavijo z mislijo ustavitve prometa na tej cesti, gotovo ne bo težko v tem smislu posredovati na pristojnih mestih.

POSESTVA GREDO IZ ROK V ROKE

V zadnjem času je bilo na nepremičninskem trgu precej živahna trgovina. V glavnem so ljudje kupovali parcele. Tako je kupila posestnica Vera Kreft iz Gornje Radgone hišo od upokojenega železničarja Franca Kositerja v Linhar-

tovi ulici 20 za 120.000 din; železničarjeva hčerka Kristina Kovač od hišnega posestnika Alojza Uhlja hišo v Parmovi ulici 10 za 177.000 din; od mestne občine pa so kupili parcele na bivšem Rosenbergovem posestvu: davčni inšpektor Dominik Šmid, mizarški mojster Anton Vutolen, posestnica Marija Marin, železniški uradnik Franjo Druškovič, zasebna uradnica Nada Čač, krojaški mojster Alojz Celec in železniški uradnik Mirko Šibenik iz Prevalj. Od Vinarske in sadjarske šole pa so kupili parcele zasebnica Marija Vončina, učiteljica Ljubislava Žolnir iz Slovenjgradca in učiteljica Mira Gačnik iz Guštanja. Trgovski nameščenec Bogomir Ublj je kupil od trgovca Vilka Blatnika parcelo v Smetanovi ulici.

AVTOBUSNA PROGA MARIBOR - MURSKA SOBOTA

V nedeljo, dne 2. 6. 1940 začne obratovati na novi avtobusni progi Maribor - Murska Sobota avtobus mariborskih Mestnih podjetij po sledečem voznem redu: Odhod iz Maribora dnevno ob 17. iz Gl. trga, prihod v Mursko Soboto ob 19.30. Odhod iz Murske Sobote dnevno ob 5.30, prihod v Maribor ob 8. uri. Ob nedeljah in praznikih vozi razen tega avtobus iz Maribora ob 6. uri zjutraj s prihodom v Mursko Soboto ob 8.30 ter se vrača iz Murske Sobote ob 17.30 s prihodom v Maribor ob 20. Nova avtobusna proga gre iz Maribora čez Počehovo, Sv. Marjeto ob Pesnici, Sv. Leonard v Sl. g., Sv. Trojico, Sv. Benedikt, Lomanoši, Gor. Radgono, Slatina - Radenci, Tišino do pošte v Murski Soboti. Cena vožnje v eno smer din 30.—, tja in nazaj pa din 50.—.

GRADBENO GIBANJE V MARIBORU

Kljub izrednim razmeram se ljudje še vedno odločajo za gradnjo raznih stavb, vendar pa ne v večjem obsegu. Gradile se bodo večinoma eno, dvo, največ pa štirdružinske hiše oziroma vile. Tako so dobili v zadnjem času gradbeno dovoljenje za enonadstropne stanovanjske hiše: inž. Slavko Prebevšek za gradnjo v Ljubljanski ulici 21 v vrednosti 157 tisoč din; krojaški mojster in posestnik Alojz Celec v Ljubljanski ulici 25 v vrednosti 160.000 din; krznarka Julijana Šoper v Aljaževi 23 v vrednosti 250.000 din; trgovka in posestnica Marija Penič v Ljubljanski ulici 37 v vrednosti 285 tisoč din in trgovec ter posestnik Maks Kenda iz Selnice ob Dravi v Dr. Medvedovi ulici 2 v vrednosti 482.000 din.

m Nočna lekarniška služba od 1. do 7. junija: lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

m O zeleni štajerski in Mariboru je večeraj opoldne bilo v Ljubljani radijsko predavanje. Javnost je takšno propagando za naše lepe kraje toplo pozdravila.

m Podmladek RK priredi to nedeljo v mestnem parku dobrodelni mladinski koncert od 11.—12. ure. Nastopili bodo srčkani mali harmonikarji in deški zbori obeh meščanskih šol pod vodstvom gg. Sušteršiča in Živka.

m Zdravniško dežurstvo OUZD ima v nedeljo, 2. t. m., g. dr. Korenčan Andrej, Maribor, Jurčičeva ulica 8.

m Spet vlom pri lekarnarju Vaupotu. Lekarnar g. Vaupot z Aleksandrove ceste je obvestil policijo, da je bilo ponoči vlomljeno v njegovo drvarnico in v drvarnico nemškega carinskega uradnika Schreinerja v Cankarjevi ulici. Tatovi so odnesli več stvari in brez sledu izginili.

m Vsak je svoje sreče kovač! Poizkusi tudi ti svojo srečo in si kupi tombolsko karto Prosl. gasilske čete v Studencih, ki priredi tombolo jutri ob 14. uri pred gasilskim domom. Dobitki so v gotovini in sicer 2000, 1000, 500 din ter mnogo lepih in koristnih dobitkov v blagu. V slučaju slabega vremena se preloži na prihodnjo nedeljo.

m Stavka soboslikarjev zaključena, sporazum je podpisan. Vsi stavgajoči pomočniki, ki so bili pred stavko zaposleni, se pozivajo, da se v ponedeljek, 3. t. m., javijo pri svojih podjetjih na delo. — Zveza stavbinskih delavcev, podr. Maribor, sekcija slikarskih pomočnikov.

m Rdeči križ Devica Marija v Brezju pri Mariboru priredi v nedeljo, 2. junija, veliko dobrodelno tombolo ob 15. uri na vojaškem vežbališču na Tezmem. Razdeljenih bo 50 prekrasnih tombolskih in več sto manjših dobitkov. Ker je čisti dobiček namenjen za nakup zemljišča za dom RK v Devici Mariji v Brezju, prosimo občinstvo za čim večjo udeležbo. — Odbor.

m Dovoljeno zvišanje cen. Banska uprava v Ljubljani je odobrila tvrdki C. Büdefeldt v Mariboru, da sme prodajati volneno prejo Olympia po 220 din, Sport po 255, Bukett po 245, Zephir po 275, 30/2 česano prejo 270, za ind. svrhe po 200, 30/2 česano volneno prejo AM za ind. svrhe po 285 din za 1 kg na debelo.

m Kratka svoboda pobeglega kaznjence. Te dni je pobegnil z dela v Limbužu kaznjence Franc Pletrešič, ki je imel šestletno ječo. Toda ni se dolgo veselil svobode, ker so ga tezenski orožniki kmalu izsledili v betnavskem gozdu. Pletrešič bi moral čez tri mesece zapustiti kaznilnico, zaradi bega pa bo moral ostati še za rešetkami.

USPEHI PROTITUBERKULOZNEGA TEDNA

V dopolnitev poročila o darovanih pripekkih obveščamo javnost, da so podprli naš teden še sledeči dobrotniki: Doctor in drug 5.000 din, Sladkoverska tovarna lepenke 886, »Unio« družba in tovarna za dušik v Rušah po 500, Gvido Rütgers, Bratje Steinklauber, Glančnik Pavel, Wögerer Eliza po 200, lekarna Maver, E. Pogačnik, tovarna Derwuschek, Viktor Glaser, Novak & Co., Tekstilna družba Košaki, Ferdo Potočnik, Andrej Supanz, Ernest Eylert, Mr. König in Josip Rosenberg po 100, Mariborska livarna »Peng« 150, nadalje so pod 100 dinarjev darovali Rem Pavla, Meisl & Herold, Babič Ivan, Stok Ivan, Tekstilna družba Košaki, Bauman Josip, Löschnig August, Kavarna Central, Herman Wögerer, Arbeiter Alojz, Drogerija Salus, It Bata, Pajtlar Jurij, Kasjak Ivan, Anderle Avgust, Vrhunc Marija, Birtič Ernest, dr. Ploj, dr. Sedaj, notar Ašič Ivan, Karel Pachta, Friedl Josipina, Stiger Albert, Ceršaška tovarna lepenke, Bock, Vlahovič, tovarna čokolade »Sana«.

Protituberkulozna liga.

* D. P. D. »Frohsinn«, Maribor priredi 2. junija 1940 veliko poletno veselico na vrtu gostilne gospoda Breznika, Nova vas, z raznoterimi zabavami. Godba žel. del. in uslužbencev pod vodstvom kapelnika gospoda Schönherra. V slučaju slabega vremena se vrši veselica 9. junija. Za obilno udeležbo prosi — odbor.

* Javna licitacija. Dne 5. junija se vrši ob 9. uri v običajnih prostorih postaje Maribor gl. kol. javna licitacija najdenih predmetov.

* Kletarska zadruga v Mariboru, Aleksandrova cesta 14, ima v soboto dne 8. junija t. l. ob 9. uri v svojih društvenih prostorih redni občni zbor z običajnim dnevnim redom in vabi vse svoje člane, da se udeležijo občnega zbora.

* Privatna dvorazredna trgovska šola (s pravico javnosti) v Murski Soboti, ki jo je lani ustanovil tamošnji Trgovski gremij, bo dobila letos jeseni že drugi letnik. Ob koncu šolskega leta se opozarjajo starši in skrbniki absolventov meščanskih šol in nižjih razredov gimnazije, da za to šolo ni omejeno število učencev, ki se smejo sprejeti v I. ali II. letnik in da tudi ne obstoji za njo omejen šolski okoliš, nje absolventi pa imajo iste pravice, kakor absolventi državnih trgovskih šol. Ker imajo državne trgovske šole omejene šolske okoliše in za sprejem določeno število učencev, ter so na trgovski šoli v Murski Soboti ugodni sprejemni pogoji, zato se priporoča, naj se vsakdo, ki ima interes na sprejemu v trgovsko šolo, a ne more imeti mnogo upanja, da bi bil sprejet v kako državno trgovsko šolo, obrne po informacije na trg. šolo v Murski Soboti, katera jih daje radevolje in bo v najkrajšem času prijavljenim interesentom začela pošiljati prospekte z vsemi potrebnimi obvestili.

* SREČNO JE USLA PODMORNICAM IN MINAM NOVA POSILJKA CIK BONBONOV. JE ŽE V LJUBLJANI! Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 38-36.

* Svile za obleke — novi vzorci — pri naša modna trgovina Josip Šraj, Maribor

* V soboto otvoritev priljubljene prahu proste, z dvigalom dostopne strešne terase. Izbor višinski zrak. Koncert White Star Jazz. V nedeljo koncert železničarske godbe — vsako naslednjo soboto in nedeljo koncert. — Morske, sladkovodne ribe in kuhinjske specialitete. Laško dvojno marčno pivo in specialno termalno pivo. Izborna ljutomerska vina. Zmerne cene. Hotel, kavarna, restavracija »Cael«.

* Ure in zlatino prejmete poceni, tudi na obroke, pri M. Ilgerjev sin, urar in juvelir, Gosposka 15.

Kino

* Grajski kino. Prekrasen film »Zavesa je padla«. Napeta vsebina. Velicestne scene iz opere Katarine II. Ruski plesi. Mariborčanka Elfi Mayerhofer, Hans Brausewetter, Hilde Sesak.

* Esplanade-kino. Zabavni in veseli film »Tuja pesem« s Sonjo Henie. Film krasne glasbe, humorja, plesa in petja.

* Kino Union. Do vključno torka »Pustolovščina Marka Pola«, veliki senzacijski film napete vsebine. — Naš prihodnji program »Matt all vlačuga«.

* Kino Pobrežje. 1. in 2. junija »Čuvaji Indije«. Shirley Temple.

Mariborsko gledališče

Sobota, 1. jun., ob 20.: »Ples v maskah«. Red C.

Nedelja, 2. jun., ob 20.: Baletni večer ljubljanske opere. Red B.

Ponedeljek, 3. jun., ob 20.: Baletni večer ljubljanske opere. Red A.

Torek, 4. jun., ob 20.: Baletni večer ljubljanske opere. Red C.

Prvi baletni večer ljubljanskega opernega baleta, v 15 članski skupini, ki jo vodi baletni mojster P. Golovin in dirigira že od gostovanja v »Seviljskem brivcu« tudi v Mariboru zelo cenjeni kapelnik ljubljanske opere Neffat, bo to nedeljo zvečer. Da ne bo navala pri večerni blagajni in motenj ob začetku, se priporoča nabava vstopnic že pri dnevnih blagajni. Prva ponovitev opere »Ples v maskah«, ki je bila pri premieri splošno zelo simpatično sprejeta, bo drevi, v soboto, za red C. Nabava vstopnic se priporoča pri dnevnih blagajni.

Prirodopisna kramljanja**Bil je prepričan da so zverine kakor otroci . . .****Tragedija lahkovernega holandskega lovca, ki ga je napadel tiger v Siamu**

V Siamu so leta 1934 tigri požrli 125 ljudi. Takrat so gradili dve novi železnici skozi džungle.

POBESNELI SLON IN MISIJONARJEVO DELE

Konec avgusta 1934 je siamska vlada poklicala lovca Španca Diega Ramireza in Holandca dr. Jana Schipperja, ki je slovel kot živalski psiholog. Ta je bil obseden od ideje, da je vsaka žival otrok. Rojen je bil v Kambodži, sin misijonarja, in je doraščal v posongskem gorovju. Nekega dne je ponorel slon napadel vas, v kateri je deloval misijonar Schipper, in usmrtil štiri domačine in enega Francoza. Preden je zapustil vas, je obiskal še misijonarjev vrt. Tam je ležal mali jantje in se igral. Ko se je pojavil pred njim sivi velikan, je otrok iztegnil ročice proti besni živali. Slon je otroka povohal kot bi ga poljubil, se obrnil in odkorakal nazaj v gozd.

Oče Schipper je v tem slonovem vedenju videl prst božji. Zgodba je šla po deželi od ust do ust, in sčasoma je o tistem slonu nastala cela legenda. Francoski komisar, ki je slišal to zgodbo nekaj let pozneje, je izjavil, da so živali naklonjene otrokom. To mnenje je mladi Jan Schipper sprejel vase. Za vsa dejanja divjih živali je imel samo eno razlago: Rade bi se igrali. S tem mnenjem je septembra 1934 prišel v Siam.

S PALICO IN BELEŽNICO MED ZVERINE

V taborišču Don-Ka-Pon je Schipper našel Španca Ramireza. Ta je imel najslabše mnenje o divjih slonih, bivolihi in tigrjih. Zato je nosil s seboj tri težke puške. Spremljal ga je eden najboljših bengalskih šikarijev, domačih lovcev na tigre. Schipper pa je imel s seboj samo deset tub kinina, palico in beležnico. Bil je velik, širokoplečat mož s svetlimi očmi in lepo brado, ki mu je pridobila spoštovanje pri domačinih. Ramireza, ki je bil gladko obrit, so zaničevali.

Pri večerji je dr. Schipper Ramirezu razkladal svoje nazore. Španec se je zvil od smeha. »Še pred konec meseca vas bodo tigri požrli,« je dejal. »Divje zverine so vrage, ne pa otroci.«

Schipper je imel na to samo en odgovor: »V Indiji z živalmi slabo ravna. Zato nimajo živali tam zaupanja do ljudi. Pretepani otroci postanejo tudi hudobni. Siamci pa imajo visoko mnenje o divjih živalih.«

PROGLASEN ZA SVETEGA MOŽA

Tistega dne se je naenkrat uprl eden udomaćenih slonov. Ubil je dva strežnika, potepal nekaj koč in razburjen dirjal proti pravkar dograjeni postaji. Schipper je stekel ven. Brez strahu je šel slonu naproti. Ko je bil slon oddaljen še trideset korakov, je Schipper razprostrl roke. Slon je obstal. Dvignil je rilec in žalostno zatrobil. Nato se je obrnil in se mirno podal na svoje delo. Domačini so pred Schipperjem popadali na kolena in ga proglasili za svetega moža.

Naslednjega dne je lovec Ramirez odrinil v gorovje, kjer so tigri imeli svoje brloge. Taborišče je imelo nekaj dni mir. Čuječnost straž je popuščala. Domačini so bili prepričani, da novi »sveti mož« odganja tigre. V resnici pa so se le skrivali pred Ramirezom, ki jim je bil pridno za petami in je v dveh dneh ustrelil sedem tigrov. In si je s tem pridobil pravico na visoko nagrado, razpisano od siamske vlade.

V nesrečo za Schipperja pa je Ramirez spremenil prvotno smer svojega pohoda. Iztaknil je bil velikega starega tigrja in ga je zasledoval.

TIGROV APETIT NA SIAMCE

Še v isti noči se je v taborišče priplazil tiger in ugrabil človeka. Schipper, čigar ug je ta nesreča toliko omajala, je ljudi pojeval. Dejal je: »Kriv je tega mož sam. ga tiger ni nameraval požreti. Hotel s samo poigrati. . . Divje živali, posebno ke, so razigrana deca. Kaj pa naredijo ci, če se nočemo igrati z njimi? Razto se, kričijo in celo bijejo po nas. Tiger svoje — tudi ni naredil nič drugeče.«

V naslednjih štirih nočeh je isti tigre ugrabil človeka. Schipper ga je skler iskati. Tiger je nekoč, morda slučaj in požrl Siamca. Jedača mu je prijala. tem je vedno spet stikal za Siamci. Be je izpuhetevajo drugačen duh kot barv. Tako si je razlagati, da je tiger — nel lo na samo tri korake razdalje — s mimo Schipperja in si poiskal Siamca čerjo. Duh belega človeka mu je bil tu da mu je bil tudi neprijeten.

»NA OTROKE SE NE STRELJA

Ko je tiger odnesel iz taborišča moža, so Siamci kratkoma pobegn taborišču je ostala samo trojica belce portugalski inženir, njegova žena in predelavec, Nemeč. Umaknili so se stajo, vsak večer zabarikadirali vrata na in imeli puške pripravljene. Ko se dan po begu delavcev prikazal v tabu je sprejela toča krogel. Rjoveč jo je Schipper, ki je bil ostal v svoji k očital tovarišem: »Na otroke se ne V vsaki živali je otrok. Tega otroka je vzgojiti. . .« Bil je užaljen. Ostajal je v koči in se ogibal tovarišev. V tret pa se je samcat odpravil na pot, da srečal s tigrom.

NOČNA TRAGEDIJA

O tragediji, ki se je tisto noč odigrala tam na cesti, deset milj zahodno od Don-Ka-Pona, obstajajo samo domneve. Gospod Ramirez je dogodek rekonstruiral takole: Gospod Schipper je srečal tigrja na tistem kraju. Tiger, zelo lačen, je počenil in moža naskočil. Pri tem ga je prevrnil. Najbrže je Schipper pričel govoriti. Kajti tiger je za čas izpustil žrtev. Razločno je videti, da je mož ostal in stopil v travo ob cesti. Tam ga je tiger vnovič napadel in pobil. Nato ga je nesel dve sto korakov daleč. Sredi visoke trave ga je spustil na tla. Najbrže je Schipper storil nekaj nenavdnega, kar je tigrja osupnilo. Morda je, obseden od svoje ideje, hotel tigrju prigovarjati. Ali se z njim poigrati.

V tretjič ga je tiger zgrabil, ga nesel skoraj tisoč korakov daleč in ga na robu nekega jarka vrgel na tla. Tu pa se je odigral boj med tigrom in človekom. Najbrže se je Schipperju posrečilo, da se je za čas ubranil zverine. Iz sledov je bilo razbrati, da se je tiger plazil okoli ležeče žrtve. Potemtakem je možu še enkrat uspelo premočiti tigrja. Toda spoznal je vso resnost položaja. Njegova krvava beležnica je ležala v travi. Vanjo je Schipper s trepetajočo roko zapisal: »Tiger me je napadel. . . Živali niso deca. . . ta zver. . .« To je vse.

Deset milj zahodno od železniške postaje Don-Ka-Pon stoji kamnita plošča z napisom: »Tu je storil smrt živalski psiholog dr. Jan Schipper,« spodaj pa: »Bil je otrok.«

Družinsko slavlje - pri nilskih konjih

Tropske živali so ljudje spravili v mnoge živalske vrtove. Prilagodile so se novemu podnebjju in okoliščinam ter v mnogih primerih poskrbele za potomstvo, kakor v pravi svoji domovini. Tako so imeli pred dnevi veliko senzacijo v budimpeštanskem živalskem vrtu, kjer je samica nilskega konja Arany rodila mladiča, istočasno pa tudi njena hči. Vsi štirje se dobro počutijo. Senzacionalnemu rojstvu je prisostvoval tudi menažer Hagenbeck iz Hamburga, ki je kljub svoji številni zbirki živali prvič imel priliko voditi porod te eksotične živali.

Kljub krogli v srcu še dolgo živel

Niso še izginili ranjenci in pohabljenici iz svetovne vojne, že zopet grme topovi. Znova se bodo ponovili najrazličnejši primeri ran, med katerimi jih ne bo malo, ko krogla prestrela lobanjo in obstane v njej. Ali pa zadene srce ter se izstrelek zaraste v srčnem prekatu, pa vendar še človek živi.

Moderna medicina je v tem pogledu zabeležila presenetljive primere. Nekega pešca je jeseni 1916 zadela krogla v srce in v njem obtičala. Zaman so več te-

dnov iskali izstrelek. Z rentgenizacijo so končno ugotovili lego krogle. Mož se je 1920 poročil, imel je tri otroke, ni pa smel dolgo stati, se izprehajati in naporno delati. Srce mu bije zelo enakomerno od 40 do 90 na minuto. Operacijo je odklonil, ker se sorazmerno dobro počuti.

Drugi vojak je dobil v bitkah pri Verdunu izstrelek šrapnela v srce. Živel je vse do pred meseci, ko je umrl zaradi pljučnice. Izstrelek v srcu mu ni delal posebnih ovir.

Sto milijonov krat svetlejša od sonca

Na gori Palomarju v Kaliforniji, kjer postavljajo ta čas največji teleskop na svetu, je astronom dr. Zwicky, po rodu iz Švice, v ozvezdju Kita, v nebesnem pasu, ki je ta čas posebno zanimiv zavoljo lepe konstelacije petih premičnic, odkril novo zvezdo velikanko. Ta zvezda prekaša po svoji velikosti naše sonce kakšnih sto milijonov krat.

Takšne zvezde velikanke prištevajo zavoljo nenadnosti njihovega pojava med »nove zvezde«, a medtem ko kažejo navadno nove zvezde dosti manjšo svetlobnost nego velikanke in je njih porast

svetlobe nedvomno v zvezi z atomarnimi prevrati v njih notranjosti, si pojav velikank pojasnjujejo s staro hipotezo trčenja dveh zvezd. Za to hipotezo pa doslej še nimajo trdnih dokazov. Kar se tiče dobe, ko se je v Kitu nemara zgodila omenjena katastrofa, leži ta kakšnih dvajset milijonov let za nami. Toliko časa potrebuje namreč svetloba navzlic svoji fantastični brzini 300.000 km na sekundo, da dospe od tiste zvezde do nas.

Ne pozabi naročnine!**Svet postaja vedno bolj kratkoviden**

Prav za prav bi se se ne smel nihče čuditi, da postaja svet čedalje kratkovidnejši. To si je lahko mislil že vsak, ki je s svojimi očmi opazoval dogodke zadnjih let. Pa ne gre za politično kratkovidnost, tudi dejansko je tako.

Čedalje večje število ljudi nosi naočnike in sicer večinoma naočnike proti kratkovidnosti. V nekaterih deželah predstavljajo ljudje z naočniki celo tretjino prebivalstva. Tako jih imajo v Zedinjenih državah 45 milijonov, na Japonskem 20 milijonov, v Nemčiji 18 milijonov. Zanimivo je, da je število kratkovidnih v germanskih deželah in na Japonskem (toda ne na Kitajskem) po odstotku znatno večje nego v slovanskih in latinskih deželah.

Dlesni morate masirati

z dobro zobno ščetko in fino zobno kremo, kakršna je zobna krema ODOL. Na ta način se v dlesnih poživlja kri, da ostanejo čvrste in zdrave. Uporabljajte za nego zob in ust vsak dan zobno kremo ODOL.

ODOL**Petrolej v Bajkalu**

Na vzhodni obali Bajkalskega jezera so začeli z velikimi pripravami za črpanje bogatih petrolejskih vrelcev. Že prejšnja desetletja je bilo znano, da imra ta predel Sibiriije velike zaloge nafte. Zaradi posebne konstrukcije zemeljskega površja bo treba tu vrtati 1500 m v globino. V samem jezuru bodo vrtali 500 do 800 m v zemljo. Istočasno s temi deli raziskuje posebna znanstvena odprava geologov ostalo obalo jezera, da ugotovi nadaljnje sledove nafte in drugih rudnin.

Branila bo Balkan proti vsakemu napadu! Tako je po poročilih »United Press« sporočila moskovska vlada v Rim. **Farnosko bojno ladjevje** se je zasedrlo pred Ciprom.

10 milijonov Italijanov biva izven domovine. V Severni Ameriki jih je 4 milijone 150 tisoč, v Južni 4.000.000, v ostali Evropi 1.500.000, v Aziji 10.000, v Oceaniji 30.000.

Milijon mož je izgubila Nemčija na zahodnem bojišču, piše »Relazioni Italiani«. Vendar pa je to zanjo relativno malo, njena vojska je še vedno močna, dostavlja revija dalje.

Eno najpomembnejših nalog pri vdoru v Holandijo, Belgijo in Francijo imela oklopna divizija težkih tankov. Težka preizkušnja s tanki.

Ženski kotiček

Kam z našo mladino

Kmalu se bodo zopet odprla vrata raznih šol in mnogo mladih ljudi bo izpuščenih na eni strani v začasno svobodo, na drugi strani pa v negotovost, češ, kam pa sedaj? Težko je to vprašanje za starše, kakor za mladino samo. To vprašanje nastopa seveda za ono mladino, ki je, oziroma bo dovršila eno partijo svoje učne dobe, na pr.: meščansko šolo, nižjo gimnazijo, višjo gimnazijo ali pa osnovno šolo. Dosedanji študij ji še ni dal dokončne izobrazbe in možnosti aktivnega udejstvovanja v življenju, ker z dovršitvijo ene ali druge zgoraj omenjenih šol še tudi ni dosežena primerna starost. Treba se je torej odločiti, kam sedaj. Izbrati je treba končno nek poklic, kajti nadaljni študij mora potekati v nekem gotovem pravcu, študirajočemu mora biti pred očmi nek končni cilj.

Pred težkim vprašanjem so zlasti starši, ki bi radi ustvarili svojemu otroku čim boljše bodočnost, ne smejo pa pri tem pozabiti na razpoložljiva sredstva. Lahko je reči, moj sin mora postati odventik. Premišli dobro, kako visoko segaš. Ne pošiljaj ga nepremišljeno v naporen študij, če nisi prepričan ali prepričana, da ti ga ne bo treba pustiti sredi pota na cedilu. Še manj pa ga pošiljaj na takšno pot, ako vidiš, da je s skrajno

muko stlačil gimnazijo. Ni vsak za vse, in ne jedo samo doktorji dobrega kruha. Vsekakor pa pusti, da tudi tvoj otrok odloča do neke mere pri izbiri svojega poklica. Res je, da mladega človeka po-

gosto rado zmeša neko trenutno navdušenje in se odloči za poklic, za katerega ima najmanj smisla in sposobnosti, toda mati in oče bosta najbolje spoznala na svojem otroku, če je to nagnjenje resnično, povezano z zanimanjem in sposobnostjo.

Istotako trezno je treba premisliti to vprašanje ob otroku, ki je dovršil osnovno ali kateri koli drugo šolo, ki sama po sebi še ne daje poklica, kakor tudi ob otroku, ki ga nameravaš posvetiti tej ali oni obrti, ker vsak poklic zahteva svojevrstno zanimanje, sposobnosti, telesno moč in podporo staršev.

Živimo v miru in slogi!

Ne mislim morda narodov, ki nenadoma vzrojijo in pozabijo v trenutku vsodologletno delo za mir in prosperit naroda, temveč na skromno stališče človeka napram svojemu bližnjemu.

Koliko je na svetu ljudi, ki preživijo dneve, mesece, celo leta v sporu z onimi, ki so jim bili morda nekoč najbližji: sosed s sosedom, mož z ženo, sin z očetom. Prepir ali pa trmast molk je edino, kar jih še veže. Dolgi so včasih takšni spori, čas pa mineva in pogosto prehititi tega ali onega smrt, spor pa ostane neporavnani. Če se pa ta ali oni vpraša, ali ima takšno početje kak smisel, si bo odkrito priznal, da ne. Popuščanje in odpuščanje je vedno znak velikopoteznega in v jedru zdravega človeka. Pregovor tudi pravi, da pametnejši popušča. Čudno in vendar v sporih navadno nobeden noče biti pametnejši od drugega.

Kakšna bedastoča je spor s sosedom, ko ti je vendar sosed najbližji človek, v samotni pogosto edini, s katerim lahko izmenjaš besedo. In vendar se često leta in leta molče srečujeta. Kakšno zlo je spor med starši in odraslimi otroki, ki bi naj bili med seboj povezani v najtesnejši ljubezni! In kakšen grozeč prepad

je spor med možem in ženo! Razdira srečo, razganja družino in napravlja iz otrok, ki imajo starše, sirote.

Precej močno je usidrano med ljudstvom mnenje, da so vseli preprirovi krivi edinole ženske, češ, mošje nimajo časa za takšne malenkosti, ki so navadno povodi preprirom. Je to res? Kdo ve! Ve pa vsakdo, da je življenje v slogi in miru najlepše, najsrečnejše. Ja, zakaj se pa potem tako radi prepriro?

Kuhinja

Karfijolna juha. 1 veliko ali 2 majhni karfijoli razreži na drobne koščke ter mehko skuhaj v 2 in pol litra slane vode. Deni v kozo 2 žlici presnega masla ali masti; ko se speni, prideni malo drobno zrezanega zelene petersilja in 2 žlici moke. Ko malo zarumeni, zalij s karfijolno juho ter mešaj, da bo gladko, potem zlij h kuhani karfijoli. V juho daš lahko na kocke zrezane in v presnem maslu pražene žemlje.

Špargljeva juha. Ravnaj kakor pri karfijolovi juhi, samo da vzameš namesto karfijole šparglje. Zreži jih na kocke, kar je trdega, skuhaj posebej, pretlači skozi sito ter prideni juhi.

Karfijolova potica z rižem. Osnaži lepo karfijolo, razcepi jo na posamezne cvetke, skuhaj jih v slani vodi in odcedi. Namaži primeren model ali kozico precej močno s

špargeljni zabeljeni. Osnaži špargeljne in jih skuhaj v slanem kroupu; kuhane deni na krožnik, potresi z ribanim kruhom, pa zabeli z zarumenjenim presnim maslom. Ali pa drobtine precvri v presnem maslu ter s tem zabeli špargeljne.

presnim maslom ter potresi kolikor mogoče na gosto z na drobno zrezano gnjatjo (šunko), deni na dno za pol prsta na debelo praženega riža, vrh riža potresi drobno zrezano gnjat, vrhu tega vrsto karfijolnih cvetk, zopet riža, potem gnjat in tako naprej, dokler ni model poln; devaj pa precej narahlo. Potem žvrkljaj 2 jajci in približno osminko litra kisle smetane ter vlij počasi na potico; ko je vse noter zlezlo, deni na vrh košček presnega masla, pa deni v pečico, da se speče.

Široki rezanci s krompirjem. Napravi rezance kakor za juho, jih zreži na mezinec široke kose ter kuhaj v 1 in pol litra zavrele osoljene vode 10 minut. Posebej skuhaj 2 debela, olupljena in na kocke zrezana krompirja, in ko je oboje kuhano, stresi rezance h krompirju ter prideni rumeno in z vodo razredčeno prežganje, ki si ga pripravila iz žlice masti in moke. Ko vse skupaj še nekaj minut vre, prideni kisa po okusu.

Žemljevka. Nareži na listke 3 žemlje in 3 jabolka, namaži kozo in nadevaj vrsto žemeljnih rezin, nato jabolka, potresi z žlico sladkorja in ščepom cimeta ter nadevaj zopet žemlje in jabolka. V lončku razmotaj četrt litra mleka in 1 jajce, polij po žemljah in jabolkih, postavi v pečico in peci pol ure.

Opl. rep. S. Br. 7006/38

Kaša pečena. Deni v kozo četrt litra z vodo oprane kaše, jo polij z 1 litrom zavrelega mleka, osoli in zmešaj. Nato jo postavi v pečico najmanj za eno uro, da se speče, pečeno zmešaj, naloži na krožnik in potresi s sladkorjem. To kašo postavi s sladko solato na mizo.

Vse ženske sanjarijo . . .

Prav v dnu svoje duševnosti se ženske v mnogočem razlikujejo od moških. Poleg vsakdanjega življenja, ki žensko obdaja, živi skoraj vsaka še neko notranje življenje, ki ga prav tako doživlja. Ženske nepopisno rade sanjarijo. Seveda, pri nekaterih se kaže to sanjarenje v večji, pri nekaterih v manjši meri, ker nekatere so pač bolj sentimentalne, druge bolj realne, toda tudi najbolj realne ženske zidajo pogosto gradove v oblake. Te delajo seveda to bolj mimogrede, toda prave sanjavke morajo prekiniti delo in vse druge misli, da se lahko vdajo sanjarjam, v katerih uživajo, kakor da se to, o čem sanjarijo, res dogaja.

Ženska duša je vedno polna hrepenenja, polna raznih neizpolnjenih želja. Njene misli in oči so uprte v daljno bodočnost, od katere si mnogo obeta, zato pa tudi ob najraznovrstnejših tihih razočaranjih mnogo trpi. Življenje ženske je

Praktični nasveti

Duh po rožah imaš lahko vedno v sobi, če deneš lističe lepo dehtečih rož v posodo, ki se dobro zapre, prideniš nekaj soli in spirita in posodo včasih za nekaj minut odpreš.

Limone in oranže se ohranijo dolgo sveže in sočne, ako jih omočimo v vinskem cvetu, v katerem smo razpustili nekoliko pečatnega voska. Tanka prevlaka jih obvaruje gnilobe, plesnobe in se poljubno odstrani, ako se pojavljajo z dlanjo.

Kako odstraniti travo na vrtnih stezah? Kdor noče, da mu raste trava po vrtnih stezah, naj jo polije z raztopino galice ali žvepleno-kislega kalija.

Sredstvo proti stenicam. Raztopi 400 gramov soli in 100 gramov galuna v 1 litru vode. Če s to tekočino dobro namažeš predmete in mesta, kjer tiče stenice, kmalu izginejo.

Sredstvo proti ščurkom. Enaka dela boraksa in v prah stolčenega sladkorja zmešaj in potresi na mesto, kamor prihajajo ščurki. Če to storiš zvečer, najdeš zjutraj polno omamljene golazni, ki jo pomeči ter vrzi v ogenj.

Kako odpraviš bolhe iz tal stanovanj? Kadar ribaš tla, pridaš vodi nekoliko lizola, in če to ne pomaga, malo žveplene kisline. Razpoke pa zamaži z mavčevim močnikom.

Mlade koprive so jako dobro sredstvo za snajenje šip. Če je postala šipa tudi od sonca meglena, se z njimi popolnoma očisti.

Barvane bluze, obleke ali predpasnike, o katerih misliš, da bo popustila barva in se razlezla, ne smeš jemati iz vode. Ko si jih namočila, jih operi in jih daj sušiti. Če jih pustiš ležati mokre na mizi, se barva tako razleže, da dotična obleka ni več veliko za rabo.

Jajce bo vedno delovalo kot dobra hrana, če bo prišlo v želodec dobro pripravljeno. Zato mora biti jajce vsaj malo kuhano, a trdo kuhano jajce smemo jesti samo takrat, če smo ga drobno razrezali. Povsem je pa zmotno mišljenje, češ da je surovo jajce laže prebavljivo od kuhanega v trdo.

večno čakanje in hrepenenje, a če bi jo kdo vprašal na kaj čaka, po čem hrepeni, pogosto sama ne bi vedela odgovoriti.

Posebno mnogo presanjarijo mlada dekleta. Ali sanjarijo o svoji bodoči družini, ali pa o svojih uspehih v svetu. — Mlada šivilja gleda v duhu pred seboj razkošen salon, a sebe v njem kot lastnico in zapovedovalko. Vse malenkosti vidi pred seboj: pohištvo, modele, učence, pomočnice, odjemalke itd. Mlada igralka sanjari o velikih uspehih. Sebe že vidi kot slavno umetnico na svetovnih odrih, v ušesih že čuje ploskanje očarane publike, skoraj da že navoha vonj cvetja, ki ga bo dobila, dokler je ne strezni klic režiserja, ki je opazil njeno raztresenost pri vaji.

Vse ženske sanjarijo, in vse se zopet vračajo iz svojih sanjarij razočarane v vsakdanjost. A kljub tem razočaranjem jim je sanjarenje lepo.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

12 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Imel pa je tudi nekaj vdanih prijateljev, ki so ga imeli radi zaradi njegove drznosti in odločnosti. Njegov najbližji prijatelj je bil Živic, najmočnejši možakar ob meji. Bil je popolnoma d... kot Saša — in večkrat neki je tako...

Prikimal je z glavo.

»No, no! Kdo ve, če...«

lenci so na...

otročke oči. Prijetno se je smejal, toda le stežka je govoril in me spominjal Mamuta.

Živic je pristopil k divanu, kjer je ležal Saša, in s skoraj tresočim glasom vprašal:

»No, kdo ve...«

me odgovoril Saša. »In zdi se, da je prav tako zlat fant!«

»No, dobro!« je rekel Živic in me udaril z dlanjo po kolenu.

»Lahko bi kaj postregel...« je dejal Saša Živicu. »Vodka in kruh sta v omari, nare na polici... Za nogo poskrbimo raj. Fela bo poklicala padarja. Potrvom... Sicer me splohi več ne boli...« ic je razpostavil po mizi steklenice žznike, nato pa sva prenesla mizo unu. Izpili smo štiri steklenice Potem me je Saša vprašal: boš počel z nahrbtnikom?«

ga Jožefu. V njem je dragoceno

o je sedaj tvoje!« je dejal Saša. e ne vrača! Razumeš! Žida ne c!«

šal bom Jožefa.«

Le vprašaj ga. Nahrbtnik medo pustiš pri meni. Poslal ga bom o. Nekaj boš zaslužil pri tem. poveš. Dobro poznam vašega kopuh je! Ima srečo, ker dela s Težke tisočake je zaslužil. Pred otoma je Berger še kupčeval s n steklenicami. Sedaj pa je Berger gospod in ugleden trgovec: v ira trgovine in kupuje hiše!«

nil je. Dolgo je zamišljeno zrl v . Nato je rekel:

ojdi domov! Jutri mi poveš... la več zaslužiš!«

il sem se od Saše in Živica ter nov.

(Dalje.)

Šah

Strategija na šahovnici in v redakciji

Premnogi prijatelj in čitatelj naše šahovske rubrike nam je že zastavil vprašanje: kaj je vendar z našim Vasjo Pircem? Radi ga imamo, z užitek smo spremljali njegove sijajne velemojstrske zmage, a tudi ob porazih smo trdno verjeli vanj, kajti premnogi mojster se je v porazih rodil v velemojstra. Moskva in Ljubljana: že res, da nas je Pirc razočaral. Toda Sliac, Lodž in pa Noordwijk! To so bile zmage, ob katerih je ostrmel šahovski svet in na katere je mala Pirčeva domovina Slovenija sila ponosna. Ob njih je Pirc »napredoval« v velemojstra.

Kaj naj porečemo našemu radovednemu prijatelju in čitatelju, ki ga gloda spomin na našega velemojstra?

Boginja šaha, razkošna in zagonetna Caisa, je kakor meč z dvema ostrinama. Radodarna je, ko deli sijaj in slavo na črno-belih poljih, toda skopa mačeha, ko odmerja življenjske možnosti. Tu podira z drzno roko eksistence in uničuje življenja, in težko onemu, ki bi rad služil zgolj njej. Zgodovina šahovskih generacij je priča premnogh tragedij: Steinitz, Pillsbury, Paulsen, Schlechter, Janowsky itd. Javnost — ta strahotna neznanica — nikoli velemojstra ne povpraša po življenju, ampak le požira senzacije in strmi ob slavi in sijaju. Biti samo šahist, to je grenko življenje, kajti premalo se še čuti javnost odgovorno do velikih ljudi, samo jemala bi, da jala ničesar, kot je tolikokrat poudarjal dr. Lasker, ki je vodil svoje ogorčene borbe in polemike, tako rekoč proti vsemu svetu, za življenjske pravice šahovskih mojstrov.

Naš mladi velemojster pozna to zgodovino, zato je storil prav, ko je za svoje življenje napravil realno kombinacijo ter boginji šaha nekoliko odpovedal popolno pokorščino. Tudi naš prvak dr. Vidmar služi domovini in tehniki, a je kljub temu med prvimi svetovnimi šahovskimi velemojstri. Pa tudi za Pirca smemo upati, da nas bo še presenetil, ko pride čas in ko zacvetjejo šahu ugodnejši dnevi. Sedaj je le združil dve strategiji: strategijo s šahovnice s strategijo v redakciji, kjer je vsak časnikar kos stratega v miru in bitki z javnostjo. Danes Pirc opazuje krvavo šahovsko partijo velikih partnerjev ter jo po svojem poklicu posreduje javnosti. Zdaj gleda, opazuje in beleži strateške poteze generalov in poveljnikov na Zapadu, na Norveškem in kdo ve še kje. In morda je tudi v tem nekaj malega pouka za strategijo na šahovnici, ki bo postala spet aktualna, ko se razlijejo in izčrpajo strasti, ki so pognale Evropo in ves svet v krvavi vrtnice.

In kaj naj še porečemo našemu radovednemu šahovskemu prijatelju, ki nas povprašuje po Pircu? Trdno je treba verjeti v ljudi, ki

nosijo čez meje ime slovenskega naroda ter mu utrjujejo ugled in veljavo v širokem svetu. In tudi za Pirca smemo biti prepričani, da nas bo v tej verji utrdil z dejanji.

Radovednemu šahistu za povrh še eno izmed najboljših Pirčevih partij, krasno zmago nad Spielmannom v turnirju v Noordwijku.

77. Pruska igra

(5. kolo v Noordwijku 15. junija 1938)

Beli: R. Spielmann Črni: Vasja Pirc
1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lc4, Sf6 4. Sg5, d5 5. exd5, Sa5 6. Lb5+, c6 7. dxc6, bxc6 8. Le2, h6 9. Sf3, e4 10. Se5, Ld6! (doslej je veljalo kot najboljšje nadaljevanje 10... Dc7. Pirčeva poteza je novost, ki močno izboljša in ojači igrano varianto) 11. f4 (verjetno boljše ko odskok s skakačem ali pa d4), 0-0! (beli je pričakoval 11... Dc7, nakar bi po 12. d4, exd3 13. Dxd3, Lxe5 14. fxe5, Dxe5 15. 0-0 prišel do vidne prednosti) 12. d4, exd3 13. Dxd3, Sb7! (v zelo ugodnem trenutku pritegne črni svojega skakača v igro, dočim bela dama nima dovoljnega mesta, kamor bi se umaknila pred napadi črnih lahkih figur) 14. Le3 (v zadnjem trenutku bi moral beli izvesti rohado, seveda bi črni kljub temu še nadalje imel izgleden napad. Zanimivo pa je, da se Spielmann tudi v tej partiji poslužuje variante, s katero je imel slabe izkušnje že proti Eliskasesu), Dc7 15. Sbd2 (beli še vedno vodi bitko za gambitnega kmeta), Tf8 16. Db3, Le6 17. e4, Sc5! 18. Lxc5, Lxc5 19. Ld3, Ld4! (tu stoji lovec naravnost idealno ter obvlada vso šahovnico) 20. Sdf3, Tab8 (po tej potezi, ki grozi z uničujočim prodorom na b liniji, belemu ni več pomoči, dama

je izgubljena, ostanek partije pa le še zadeva precizne tehnične eksekucije) 21. Sxd4, Txb3 22. Sxb3, Sg4! (za črnega ni več nobenega upanja na odpor) 23. 0-0-0, Sf2 24. Tf1, Sxd1 25. Txd1, c5 26. g3, f6 27. Sg6, Txd3 28. Txd3, Lf5 in beli preda.

Iz velikonočnega turnirja v Hamburgu

O Veliki noči je bil prirejen v Hamburgu turnir nekaterih nemških mojstrov. Prvo mesto je osvojil prvak Hamburga Heinecke, drugo Kordts, tretje Brinckmann in četrto 16-letni »mojstrček« Klaus Junge, ki je odlično prestal svoj prvi večji »ognjeni krst«. Naslednja partija kaže, da je Jung brez dvoma šahovski talent.

72. Igra damskega kmeta

Beli: Henning Črni: Klaus Junge

1. d4, d5 2. e3, Sf6 3. Sbd2, c5 4. c3 (otvoritev, ki je močno slična Collejevemu sistemu, kjer beli utrjuje točko d4 ter stremi po prodoru z e4. Toda črni onemogoči belemu izvedbo tega načrta, ker naglo odpre igro), cxd4, 5. exd4, Lf5 6. Sf3, e6 7. Lb5+ (v poštev prihaja 7. Se5, Ld6 8. Sdf3, h6 9. Ld3 itd.), Sbd7 8. 0-0, Ld6 9. Se5, a6 10. Lxd7+, Sxd7 11. f4, h6 12. a4 (nerazumljiva poteza, na f4 bi bilo treba vendar nadaljevati 12. g4, Lh7 13. Dc2 itd.), g5!? (v stilu Sultan Khana! Tudi ta je otvarjal kril-

ne napade, še predno je zavaroval svojega kralja) 13. g4 (morda bi bilo bolje 13. Dh5, Df6 14. Sdf3 itd.), Lh7 14. Df3, gxf4 15. Dxf4, Sxe5 16. dxe5, Lc5+ 17. Kg2, Dc7 18. b4, La7 19. e4 (pravilna žrtev kmeta, c linijo je treba odpreti, vendar pa ima črni pripravljeno presenetljivo kombinacijo), Ld3 20. Lb2! (ponuja kvaliteto, ki pa je črni ne sprejme), dxc4! 21. Tf3, 0-0-0 (skrajni čas) 22. b5 (na 22. Tc1 utegne priti 22... b5 23. Dxf7, Dc6! 24. Dxa7, Le2), c3! (priljava za lepo kombinacijo, ki sloni na presenetljivi potezi lovca) 23. Tacl, cxd2! 24. Txc7+, Kxc7 25. Txd3!, Txd3 26. Dc4+ (podoča, da je črni zaigral, toda poteza z lovcem presenetljivo reši položaj), Lc5!! (črni hoče ostati s kraljem v podporo svojemu drugemu stolpu; na 27. Dxc5+ bi prišlo 27... Kd7! 28. Ld4, Tc8! in črni zmaga) 27. Dxd3, Td8 28. Ld4, Txd4 in beli preda. (Glose H. Johner)

PRVENSTVENI TURNIR LJUBLJANSKEGA ŠAHOVSKEGA KLUBA

Ljubljanski šahovski klub je pravkar zaključil svoj letošnji prvenstveni turnir, ki se ga je udeleževalo 12 igralcev. Prvenstvo je osvojil z 10 in pol točke Marijan Mlinar, ki je oddal samo en remis, dočim je vse ostale partije dobil. Sledijo M. Slokan 9, V. Slokan 8 in pol, Mazlovič 6, Levacič 6 in pol, prof. Gabrovšek in Omladič 5, Ocvrk in dr. Valentinčič 4 in pol, Zrilič 2 in pol, Foraj in Samec 2 točki.

Zborovanje hrvatskih šahistov

V nedeljo je bilo pod predsedništvom dr. Ivana Andresa, ministra za trgovino, zborovanje Hrvatske šahovske zveze. Na zborovanju je podal daljše poročilo mojster Vladimir Vuković, ki je pojasnil načrt pravil bodoče skupne organizacije slovenske, hrvatske in srbske šahovske zveze. Po dolgotrajnejši debati je bil sprejet predlog, naj se skupna zveza vseh treh narodnih šahovskih zvez imenuje »Šahovski savez kraljevine Jugoslavije«. Ta predlog bodo hrvatski delegati tudi postavili na konferenci Jugoslovanskega šahovskega saveza, ki bi sicer morala biti v nedeljo v Zagrebu, a je bila radi obolevosti predsednika Čirića odpovedana.

Iz poročil posameznih predstavnikov je razvidno, da šteje HSS 26 šahovskih klubov z nekaj tisoč člani, med katerimi je 609 članov verificiranih. HSS bo, dasi član ŠSKJ, samostojno nastopal, imel svoje mojstre ter pristopil kot tak tudi v članstvo mednarodne šahovske zveze FIDE. Vendar pa bo imel pri mednarodnih šahovskih nastopih ŠSKJ prednost pred posameznimi narodnimi zvezami.

KLUBSKO PRVENSTVO HRVATSKE

Medklubaska tekmovanja Hrvatske šahovske zveze so tik pred zaključkom. To ne-

deljo bo odigran semifinale, nato pa 16. junija finale, ki bo dal klubskega prvaka Hrvatske, ki bo nato nastopil v tromatchu za naslov državnega prvaka. V tekmovanjih je preteklo nedeljo vladalo največje zanimanje za srečanje med najmočnejšima zagrebškima kluboma, Amaterskim šahovskim klubom in Zagrebškim šahovskim klubom. Tekmo je po napeti igri odločil ASK v svojo korist v razmerju 5 : 3. V semifinalu igrajo v nedeljo ASK proti SK Karlovac in SK Brod proti šahovski sekciji »Gvozdjar« iz Osijeka. Favorit za klubskega prvaka je vsekakor ASK iz Zagreba.

Šahovski klub Vidmar

V nedeljo, 2. t. m., revanšna tekma proti Ljubljanskemu šahovskemu klubu v Ljubljani v kavarni »Zvezda« ob 14. uri. Odhod iz Maribora v nedeljo zjutraj ob 5.05, zbirališče na gl. kolodvoru. Skupino vodi Lukeš Franjo. Javijo naj se igralci: Čertalič, Gerželj, Kukovec, Kuster, Lukeš F., Lukeš B., Marvin, Nosan, Peče in Rupar. Ker je velesjem odpovedan, karte nedeljske!

jačami Zahraščanov, ki so čakali v zasedi.

Zahraščani so zmagali. Hoteli so se zahvaliti kralju, toda nikjer ga ni bilo. Zalostna slutnja je obšla zmagovalce. Da, res! Tam med ranjenci je ležal. Prinesli so mu vode. Ko se je zavedel, jim je rekel: »Vila smrti prihaja pome! Rad umrem v našem svobodnem Zahraščju; težko bi umiral v zavzetem.« Tedaj je nagnil glavo in zatisnil za vedno svoje modre oči.

Palček stražar se je naslonil na hrast, za njim trobentač in vsi ostali, in zajekali so žalostno kakor nikoli.

Pomlad

K. MURŠIČ

Dani se že od vzhoda, dani se vsepovsod, in dvignil se škrjanček je pod nebesni svod.

Dvigujejo spet rože navzgor cvetoči kras, a sonce je sklonilo žareči svoj obraz.

Otroci se igrajo, njih je ves lep svet, še starček se raduje, ko vidi rožic cvet.

Ko pa prikima jesen, ovne cvetja kras, potem pripelje zima ledeni sneg in mraz.

In sivolasi starček ne ve, če še pomlad dočakal bo, četudi dočakal bi jo rad.

GRANATNA JABOLKA

so pri nas morda malo znana ali večini celo neznan, dasi rastejo tudi na slovenskem ozemlju v Italiji. Tam jim pravijo margarame Omenja jih tudi sveto pismo. Grm ali malo drevo ima trnje, cvetovi so krasni, rdeče barve in precej veliki, tako da je margarama lahko tudi lepota naša rastlina. Sad je za pest debel in okrogel ter pod trdo, neužitno lupino napolnjen s semenjem, obdanim s sočnim rdečim in okusnim sadežem. Granatna jabolka so doma iz Prednje Azije, a uspevajo povsod v subtropskih krajih.

GLOKSINJE

so krasne cvetice, ki jih sadimo pri nas v lončkih in imajo rdeče, modre ali bele cvetove zvončaste oblike. Liste in cvete poganjajo iz gomoljev. Dobili smo jih, če tega še ne veste, iz Južne Amerike, kjer rastejo divje. Toda njihov izgled sedaj ni več čisto tak, kakor njihovih pravnstnic v stari domovini. Vrtnarji so jih križali in dosegli s tem nove barvne vrste, pa tudi večje in lepše cvete.

Križanka

7x7 grid for a crossword puzzle with some cells filled with black squares.

Vodoravno: 1. staro vino; 2. ploskovna mera, globočina v vodi; 3. dalmatinski otok, nagon; 4. kaj dela žerjavica? 5. oblika osebnega zaimka, žlahten sok; 6. oblika osebnega zaimka, vzklík; 7. del sveta.

Navpično: 1. slovenska reka; 2. števnik, oblika glagola, ki pove, da nekaj zauživamo; 3. števnik; 4. staroegipčansko božanstvo, ploskovna mera; 5. kačje pihanje; 6. afriška reka, vodna žival; 7. azijski polotok.

UGANKA

Nimaj prstov ne oči, nikdar v šolo hodil ni, vendar piše črke vse: brž ugani mu ime!

Rešitev zadnje križanke. V besedilo k zadnji križanki sta se vrinili dve tiskovni pomoti, ki sta popolnoma obrnili smisel. Tako je stalo pod 2. vodoravno namesto pravilno »vzori«, napačno »vzorcje«, pod 1. navpično pa namesto pravilno »kraj blaženih«, napačno »kralj blaženih«. Vodoravno: 1. Celjan; 2. ideali; 3. cis, pr (prleško); 4. in, lev; 5. biga; 3. ac, bon; 7. navada. — Navpično: 1. Ciciban; 2. edinica; 3. les; 4. ja, Laba; 5. Alpe, od; 6. Nirvana. Rešitev uganke: velblod (kamela).

»Večernik«

za mladino

Leto 2 Maribor, 2. junija 1940 Štev. 27

MOJ NAROD

VIKTOR EMERŠIČ

V pomladni cvet odeta se zdijo mi zdaj leta, ko rod sem svoj spoznal. Življenje prej počasno, se zdi mi zdaj vse krasno, ko sem srce mu v dar podal.

V oblake dvigni se med trume angelske, je prostor zate tam! Na zemlji brez časti ponizaj često si, a vendar te ni srca.

Ko bode zvon z neba opeval kras sveta med prvimi boš ti, in s tabo domovina bo stopala edina po poti slave in časti.

POZDRAV

THOMIR

To je bilo tisti večer, ko sem šel od predavanja nekega nadobudnega človekoljuba, ki je prepričevalno in z živo besedo govoril o bedi našega ljudstva. Da, udari je brez usmiljenja po kapitalistih, po naših fabrikantih in trgovcih. Govoril in govoril je, da sem se skoraj razjokal nad revščino naših ljudi. Kajti pripomniti moram, da sem zelo rahlosrčen. Ko sem zapustil dvorano, sem bil poln svetlega ognja in trdnih sklepov, da bom napel vse svoje sile, ki so sicer bolj revne, ker nimam zvez, brez katerih današnji ne gre, in položiti vse svoje zmožnosti, da celo življenje, na žrtvenik našemu ubogemu ljudstvu.

Grem po cesti. V svojem zanosu sem celo govoril sam s seboj in krilil z rokami. Pa srečam človeka — našega človeka. V svitu očij še bolj udrtje, lica še bolj upadla. Čenice, vso povaljano in umazano, je imel potisnjeno na stran. Roke je tiščal globoko v žepih, kajti bilo je mraz. Čev-

lje je imel že precej raztrgane. Prav tako je imel raztrgane hlače in preluknjano suknjo. Ovrtnik je imel zavihan navzgor. Barve obleke nisem mogel določiti, čeprav je bila luč še precej močna. V dno srca se mi je zasmilil, saj je bil naš človek. Hitro sem pobrskal po mislih, kako bi mu mogel pomagati in s tem storiti prvi korak na pot človekoljubja in socialnosti. Denarja nisem imel, kajti bil sem že dalje časa suh. Torej mu stvarne pomoči nisem mogel nuditi. V znak svojega velikega sočutja in spoštovanja pred njegovo revščino, pa sem snel pred njim klobuk in ga ponižno in z glasno, ki je razodeval mojo človekoljubnost, pozdravil.

Takrat je obstal. Stopil je trdo k meni, da sem videl svetlikanje njegovih očij v sencij čepice in globoko v votlinah. Kar stres me, če se spomnim na sijaj njegovih sestradanih in lačnih očij. Tako je stopil trdo k meni, mi pljunil v obraz in

Film

Male tajne o velikih zvezdah

Ko je nekega dne Carola Lombardova odšla iz frizerskega salona, je planila v salon neka dama in vprašala frizerko: »Kaj vam je vse pravila Carola?... Ali je res, da bo imela otroka s Clarkom, kakor pišejo časopisi? O, to bo prav gotovo najlepše dete na svetu! Amerika bo norela za njim.« Kakor vidimo, postane človek v Ameriki slaven že pred rojstvom.

Mickey Ronney je postal nenavadno resen, kajti postal je mladenič in že izbira družbo. Često ga vidijo s Spencer Tracyjem, Robertom Taylorom in Clarkom Gablem. Niti male deklice ga ne zanimajo več. »Dekle, ki ga bom ljubil, mora biti skromno,« pravi često Mickey. »Ljubiti mora mir in gospodinjstvo in se mora izogibati mondenega življenja.« Pravi tudi, da se žena ne sme oblačiti luksuzno in kričeče. Isto velja seveda tudi za moške.

Zakonska sreča Barbare Stenvyk in Roberta Taylorja je znana. Čeprav sta ves dan oddvojeno na delu v filmskem studiju, najdeta vendar še kakšno urico, da sta sama v tihi zakonski idili. Vozita se po okolici Hollywooda in obiskujeta svoj ranč. Barbara je v svojega moža tako zaljubljena, da ob vsaki priliki dela reklamo za njegove filme. Pogosto v razgovoru vpraša: »Ali ste videli Boba v „Mostu pri Waterlooju“?... To je igralec!«

Ko se je Singer Rogers ločila, je kmalu našla drugega partnerja v osebi milijonarja Howesa, ki je na poletu okoli sveta dosegel svetovni rekord. Sedaj je vedno v njegovi družbi in vse kaže, da se bo bogataš ločil od Katrine Hapbornove, ki se je spet vrnila k filmu.

Za nas je Charlie Chaplin večno mlad, v resnici pa je že osivel starček. Chaplinov sin iz prvega zakona je star že 20 let, kljub temu pa je stari še vedno navdušen za film.

ROBERT TYLOR IN MAUREEN O' SULLIVAN (MGM)

SAMO Z ROKAMI IN NOGAMI V FILMU

V filmskih ateljejih se pogosto dogaja, da snimajo kakšni igralci samo roke ali noge, da sama niti ne ve, v kakšni zvezi bodo te slike s celim filmom. Tako n. pr. vidimo, kako filmska junakinja oblači nogavice, nato pa se takoj prikaže scena čisto od blizu, da se vidi samo noga. V mnogih primerih seveda to ni noga filmske igralkice, ki nastopa, pač pa noga čisto druge igralkice, katere lice morda še nikoli nismo videli na filmskem platnu. To se dogaja dan za dnem v filmskem rajju. Tako je sedaj slavna Ann Sheridan dolgo »pozirala« za posamezne dele svojega lepoga telesa, preden so odkrili njen igralski talent. Njena naloga je bila, da je od časa do časa služila kot model. Če je n. pr. v kakšnem filmu obodževani filmski star pogledal novi zaročni prstan na svoji roki, je nasled-

nja slika pokazala čisto od blizu ta prstan, ki pa je bil sedaj na roki lepe Ann Sheridanove. Če pa je junakinja sedla za pisalno mizo, hotoč napisati ljubavno pismo, je naslednja slika spet pokazala lepo roko Sheridanove. Tako je morala ta igralka igrati v filmu res samo z rokami in nogami, sedaj pa so režiserji odkrili v njej veliko zvezdo Hollywooda.

SLAVNI RUSKI IGRALEC AKIM TAMIROFF

Odlični ruski igralec Akim Tamiroff, bivši član moskovskega Hudožestvenega gledališča, je že več let viden predstavniki ameriškega filma. Značilno za njegovo umetniško filmsko ustvarjanje je dejstvo, da ne igra samo ene vrste vlog in da nista niti dve njegovi vlogi podobni. Akim Tamiroff ima celo v vsakem filmu drugo masko in ga zato upravičeno imenujejo »Hollywoodski kralj mask«.

Njegov najnovejši film je »Vrnitev«, kjer igra kirurga dr. Forsterja. Posrečena Tamiroffova vloga je tudi njegov Don Alvarad v istoimenskem filmu.

»NINOČKA« V KJEVENHAVNU PREPOVEDANA

Pred prihodom nemških čet v Kjevenhaven so v nekem tamkajšnjem kinematografu predvajali film »Ninočka«, v katerem igra Greta Garbo glavno vlogo. Nemci so predvajanje tega filma prepovedali. Prepovedali so tudi predvajanje nekaterih angleških, francoskih in ameriških filmov.

V DRŽAVI JE 397 KINEMATOGRAFOV

Število kinematografov v naši državi je lani ponovno naraslo. Leta 1933 je bilo v vsej državi 174 zvočnih kinematografov, predlanskim je to število naraslo na 357, lani pa na 397; od tega je bilo v donavski banovini 114 (prejšnje leto 93), v savski 80 (76), v dravski 63 (58), v moravski 27 (24), v vardarski 23 (23), v drinski 21 (18), v primorski 16

ALICE FAYE — ZENA Z NAJLEPSIMI OČMI (MGM)

(15), v vrbaski 14 (14), v zetski 12 (12) in na področju uprave mesta Beograda 27 (24). Ob koncu lanskega leta je bilo v Beogradu 21 zvočnih kinematografov (s 13.453 sedeži), v Ljubljani 8 (s 3981 sedeži), v Novem Sadu 5 (s 3214 sedeži), v Sarajevu 5 (z 2580 sedeži), v Skoplju 4 (s 1900 sedeži), v Mariboru 3 itd. Nemih kinematografov je bilo lani v naši državi le še 35.

f. Najmlajša filmska zvezdnica je francoska igralka Diana Durbin, ki ima šele 17 let. Doslej je doživela že šest velikih uspehov. Svojo »prvo ljubezen« in »prvi poljube« je lepotica doživela šele na filmskem platnu.

f. Informacije: 20-th Century Foxa objavljajo v svoji 4. številki 24 skrbno izbranih filmov od 60 filmov iz sezone 1940—41. Poleg tega je tudi več zanimivih beležk iz filmskega sveta. Informacije izhajajo v Zagrebu.

Kaj so lani snimali v Jugoslaviji

Preteklo leto so tuja filmska podjetja izvršila šest snemanj v naši državi. Snimale so naslednje filmske družbe:

Märchen Film iz Berlina je izvršil snimanje zunanjih scen za film »Začarana princeza«. Snimali so maja v Sarajevu in okolici ter v Mostaru.

Družba »Wien Film« z Dunaja je snimala zunanje prizore za film »Donavski krmariji« na Donavi v Beogradu in Smederevu. Snimanje je bilo meseca julija.

Heinrich Tüpke iz Bratislave je snimal poučni film o naši državi. Snimanje se je vršilo od maja do septembra v Sušaku, Splitu, Du-

brovniku in okolici, Sarajevu, Mostaru in okolici, Trebinju, Beogradu, Bitolju, Ohridu in okolici.

Dr. A. Küpers iz Berlina je julija snimal kulturni film o narodnih običajih v Jugoslaviji v Duboki, Skoplju, Ohridu, Galičniku, Skopski Črni gori, Nišu in Sarajevu.

Lawrence Thaw iz New Yorka je lani julija snimal kulturni film o narodnih in kulturnih institucijah naše države.

Algefa Film iz Berlina je izvršil julija snimanje zunanjih scen za film »Poročno potovanje brez moza«. Snimanje je bilo v Dubrovniku.

RICHARD GREENE (MGM)

me z desnico udaril v lice, da sem odletel daleč s ceste.

O ti sveta nehvaležnost!

Ko sem pobral svoj povaljani klobuk in se počasi vzdignil, je bil neznanec že mimo in je, roke globoko v hlačnih žepih, nadaljeval svojo pot.

Pobral sem se. V glavi mi je šumelo in v ustih sem čutil neprijeten in trpek okus. Gospod, odpusti mi, sem si mislil. Saj se ni zavedal, kakšno krivico je storil mojemu človekoljubju.

Šele pozneje se mi je posvetilo. Saj res! Pózabil sem namreč, da je takim ljudem zoprna prijaznost, posebno od strani takih gospodov, kot sem bil takrat jaz (sicer sem bil v žepu popolnoma suh, toda zunanji moj izgled je moral biti še kolikor toliko gosposki). Seveda sem ga s svojim pozdravom razžalil. Moral bi ga pozdraviti: »Stran s poti, capin!« In bil bi tiho in bi nadaljeval svojo pot.

Toda jaz sem sklenil postati velik človekoljub. Torej je bila to le moja prva žrtev na oltar za boljšo bodočnost človečanstva.

In ko sem šel proti domu, čeprav sem bil ves povaljan in mi je šumelo v glavi ter sem imel v ustih trpek okus, sem koval načrte. Velikopotezne in polne ljubezni do svojih ljudi.

Hudi časi

JOZE STRMECKI

Hudi časi, ni pomoči: težko srce, glava. V moji mali rodni koči misel vztrepetava.

Dogorela je svetilka, se utrlil plamen; glasno joče mlada Milka: srce vsako kamen.

Vse je temno: temne noči, srce temno, duh teman. V moji mali rodni koči srce plaka, a zaman.

Tudi dnevi so nam mračni, vsa svetloba nam je mrak. Če bili bi vsi drugačni — nič nam ne bi mogel vrag!

Zločin

TONIK

Pravkar je osemkrat udarilo v zvoniku. Preskakoval sem stopnice in švignil v razred, profesorju tik pred nosom. Lepo jutro je bilo, čisto in toplo, pa sem se predolgo pomudil v parku.

Ko sem si oddahnil, je tovariš že stokal pod težo latinskih verzov. Dolgčas je bilo in pomežiknil sem soncu: Kaj početi? Platnice zvezka so še prazne, koga bi narisal? Hm! Očala, brada; kar dobro figura bo. In minuto pozneje sem že občudoval dovršeno umetnino. Brki so bili sicer malo predolgi, naj bo brada zato malo krajša. Tako sem mrmral sam zase, ko me sune tovariš pod rebra. Nevedno gledam okoli. Smeh.

»Prevajajte!«
Kje? Kako? Tovariš je ušiščen, pred menoj na klopi se znajde krasen prevod. Sumljivo dobro je šlo. Očala so se nevarno zasvetila, brada se je premaknila. Profesor drži v roki zvezek in gleda ter se čudi, zašmeji se, pa takoj zresni. Pred očmi se mi zamegla, erke zaplešejo, noge se zašibijo. Profesor pa gleda svojo sliko; na čelu se mu zbira nevihta.

»Predznost se bo strogo kaznovala!« Pod brki škripajo zobje. Zvezek izgine v razredno knjigo. »Zločin« pride pred konferenco. Sedel sem in mislil na upor, pa sem potlačil uporniške misli.

Konferenca. Brada se strese: »Stvar se mora eksemplarično kaznovati!« Profesorski zbor: salva smeha. Bliski izpod očali: »Taka predznost, da, in brki do ušes! To je zločin!« Druga salva. Zvezek roma iz roke v roko. Sklep konference: »Stvar ni bila vredna konference. Take mladostne domisljice so pač nedolžne.« V ozadju celo glas, naj se ne zatira umetniška nagnjenost. S čela nevihta izgine, usta mu trepetajo. Vda se večini. Na dnu srca se mu nekaj zgane: Saj si bil tudi ti mlad.

Naslednji dan sem že imel zvezek. Iz-za očal je mižikalo dvoje dobrosrčnih oči, pod brki sem zasultil nasmeh.

NAJVEČJI KUŠČARJI

Na nekaterih otokih Tihega oceana žive še dandanes do poldrugi meter dolgi kuščarji. Po vsej priliki so zadnji potomci nekdanjih velikanskih predpotopnih kuščarjev, o katerih pripovedujejo pravljice kot o zmajih.

Zgodba o palčkih

SLAVKO ZAJKO

Pred mnogimi leti, ko je bilo na svetu mnogo lepše kakor danes, so prebivali po naših gozdovih palčki. Bila so to dobra bitja, ki niso poznala medsebojne zavisti in sovraštva. Podnevi so se igrali, hodili so na lov in se zabavali na vse načine, ponoči pa so vzeli svoje svetilke in odšli v bogate rudnike. Zgodaj zjutraj so se vračali, in njihovi vozovi so bili polni najlepših biserov.

Palčkom so vladali kralji. Med vsemi kraljestvi je bilo Zahrastje največje. Njihovega kralja so poznali daleč naokoli po njegovem junaštvu, pridnosti in bogastvu.

Nekje noči je imel ta kralj, imenovali so ga Plavook, prečudne sanje. Mrkega obrzalo se je dvignil tistega jutra s svoje z mračno postelje. Osvežil se je z mrzlo studenčnico in stopil k oknu. Bilo je krasno jutro. Bregovi so se kopalili v jutrnji rosi in v prvem soncu je valovilo hrastje. Toda, glej! Trije jezdeci so naglo jezдили po pobočju navzdol. »Kaj neki se je zgodilo?« se je začudil kralj. Ustavili so se pred mogočnim hrastom, v čigar deblu je bival kralj in se naglo povzpeli v njegovo bivališče. Prijazno, toda nekam preplašeno so pozdravili. Tedaj je stopil eden izmed njih pred kralja in rekel:

»Oh, nesreča, kralje!
»Kaj neki ti je?« je silil kralj. »Čemu si danes tako nenavadno zmeden?« Le povej, ti Sivobralec moj!

Tedaj je palček še enkrat pogledal kralja in svojega tovariša, češ, bi povedal ali ne, nato pa je dejal: »V dolini ob reki se zbirajo čete, napasti nas silijo.«

Kralja je novica mogoče presunila. »Torej je zapeljal zli duh naše sosedo. Doslej še ni bilo med nami prepira, toda želja po našem bogastvu jih je premagala.« Skimal je z brado in nato naglo splezal iz hrasta. Trobentač je postavil rog na usta in zategel, žalostno zatrobil.

Naglo, ne bi prej mogel prešteti do tri, so bili palčki zbrani ob kralju. Molče in začudeno so poslušali kraljevo povelja. Četa za četo je odhajala na svoje mesto. Tam so pričeli kopati prve utrdbe, nekatere obrambne črte. Urno so delali, naglo kakor nikoli, in znoj je oblival njihova zagorela lica.

Niso še vsega dokončali, ko jih je sovražnik že napadel. Streljal je z močnimi fračami in dež kamenja se je vsul na branilce. Tu in tam je zastokal kateri izmed palčkov in se za vedno zgrudil na tla. Ostali so se hrabro bojevali in niso pustili sovražnika, da bi prediral naprej. Preveč so ljubili to svoje hribovje, te svoje košate hraste.

Tedaj je zašumelo v vrstah branilcev, sto in sto oči se je obrnilo proti strani, od koder je prihajal kralj. »Tudi kralj se bo bojeval?« so se spraševali branilci. Plavook pa je napel svojo fračo, pomeril in sprožil vse obenem. Sovražnik, ki je pravkar napenjal svojo fračo, se je prijel za čelo, kamor ga je zadel kamen, in se zgrudil na tla. Kraljeva pomoč je silno ohrabrila branilce. Znova so se napeli njihove frače: kakor snopje so padeli sovražniki.

Tedaj pa se je kralj nenadoma zdrznil. Roka mu je omahnila in frača je padla na tla. Preko reke so se pravkar peljali zavezniki napadalcev. Bilo jih je mnogo, že teh mnogo več, kakor Zahraščanov.

»Sedaj ne bo mogoče zmagati,« je pomislil. Ozrl se je po prelepem Zahrastju in težko mu je bilo, ko je pomislil, da bo moral vse to zapustiti sovražniku. Zahraščani so nehali streljati, ker so vedeli, da je vsak odpor zaman.

Tedaj se je kralj pognal iz vrste branilcev po hribu navzgor. »Za menoj je zaklical palčkom. Naglo so se dvignili iz svojih utrd in tekli za kraljem. Sovražnik je sicer streljal za njimi, toda kmalu so bili predač, da bi jih še dosegli. Tik pred vrhom hriba se je belilo skalovje, in tja se je namenil kralj s svojimi bojeviki.

Sovražniki so pričeli naglo napredovati. Mislili so, da se branilci umikajo. Ko so bili že tik pri skalovju, so pa zaslišali nad seboj glas: »Sedaj!« Zahraščani so se takrat uprli vsak v svojo skalo, te so se zamajale, omahnile iz svojih položajev in se zavalile nad sovražnike. Tu in tam se je sicer katera zaletela v drevo, toda ker je bil hrib zelo strm, je vsaka kmalu nadaljevala svojo četo. Divji strah je nastal med napadci; divje so kričali, vse dokler jih ni zmlela skala pod seboj. Kdor je ušel skalnim plazovom, je našel smrt pod gor-

Zanimivosti

Verdun! ... Verdun! ...

trdnjava, s katero utripajo vsa srca Francije — Strašne bitke v svetovni vojni Poljane junaštva, groze in smrti, ključ do Pariza - Grobnica bajonetov - Memento mori

Verdun! To vsakemu Francozu sveto ime je zapisano globoko v srcih vseh še preživelih borcev. Kakor v svetovni vojni stoji tudi danes kot močan branik na jugu zahodnega konca Maginotove črte in čaka novih, slavnih dni.

Verdun 1916. Mrzla zima vlada naokrog. Pod Verdunom se pripravlja velika bitka. Najstrašnejša bitka, kar jo je doslej pomenila zgodovina. V gostih šumah Woewra in Aragona stoje štiri nemške armade, pripravljene za naskok.

Zgodi se, kar ni nihče pričakoval. Boji postanejo še strašnejši. Na utrdbi Souville pade dnevno 15.000 najtežjih granat. Naskok 17.000 mož hkrati na ređuto Thiaumont, na frontni razdalji enega kilometra! ...

Dne 11. julija zadnji naskok, 40.000 mož juriša na utrdbi Fleury. Poslej bitka ponehava, angleško-francoska ofenziva na Sommi vrže nemške sile nase. Verdun je rešen. Victoire!

Victoire! Sedemstotisočih mrtvih...

Minilo je od tedaj 24 let. Danes vodijo ceste na sveta bojišča pri Verdunu. Zemlja je tod še vedno mrtva, nikjer drevja, prst je zastrupljena... Le kjer ni strup predrl globlje v zemljo, je nekaj zelenja, ruše.

V trdnjaviških okopih še vedno diši po smrti, zunaj, daleč za obzorjem pa spet odmeva grmenje topov. V fortu Vaux pokažejo še danes lino, kjer je padel zadnji sel trdnjave, golob-pismonoša. Stražar spoštljivo salutira. V trdnjavi

Fleury je ena sam grobnica 140 divizije. V fortu Douaumontu, najvišji utrdbi okrog Verduna, spet grobnica okostij. Ne koliko korakov dalje Monument de la tranche des baionettes... masivna betonska arkada. Na pročelju velik betonski križ. Znotraj gleda iz zemlje dolga vrsta bajonetov... Peklenski ogenj granat je zasul cel vod, četo Francozov. Ostali so vkopani s puško ob strani v rovu... Tako čakajo Vstajenja, njih bajoneti pa širle v zrak, prebijajo cementni svod kostnice in kipe v veselje... Grozna slika. Memento mori...

Zunaj trdnjav pa 700.000 mrtvih, 700 tisoč borcev, ki počivajo v zemlji, preprepojeni s krvjo. Ali bodo našli mir še dolgo, ali se bodo spet odprle poljane pred ključem Francije, Verdunom...?

Maršal PETAIN, branilec Verduna

V tej strašni bitki, ki je trajala skoro leto dni, je jurišalo 1.800.000 mož na Verdun.

Tisoči topov stoje zdaj pripravljeni, da sipajo ogenj iz svojih žrel, na tisoče strojnic čaka na smrtni rezget, pa metalci plamenov in min. Na deset tisoče granat šrapnelov je pripravljenih, milijon bajonetov nataknenih na puškah. Vse čaka na povelje, na ukaz poveljnika, sina cesarja Viljema II.

Dne 21. februarja 1916, ob 7.15. Na fronti, dolgi 40 km, se začne strašni topovski ogenj. Drevje se ruši, stresa zemlja. Ob 5.15 popoldne naskočijo tri armade. Juriš... peklenski ogenj topov in spet juriš... Dne 25. februarja pade Fort Douaumont. Kamor seže oko — smrt, sama smrt...

Nekaj odmora po strašnem naporu. Dne 6. marca se prenese bitka na križ. Mort Homme... kota 304... Vaux In spet topovsko grmenje, naskoki v množicah... Divizija za divizijo k enemu samemu cilju — Verdunu... Tisoči in tisoči padajo, nove rezerve drve preko trupel. Naprej... v smrt.

Mine marec, april, že je tu maj. Juriš na Verdun traja dalje. Spet se vane reke za reko ljudi proti utrdbam, tisoči in tisoči ljudi padajo na s krvjo napojeno zemljo pred ciljem: Verdunom...

Začetek junija so bitke še strašnejše. Zdaj je cilj ena izmed utrdb: Vaux. Vsak posameznik je junak. Tisti, ki napada in oni, ki se brani. Več kakor heroj: kaj je vredno življenje? Nič! Vredna je le smrt, podžig za žive, da se še bolj branijo, še strastneje napadajo...

Mesece že traja bitka, že mesece pada vsak dan na Vaux po 8000 granat iz topov največjega kalibra... Dne 6. junija je glavna bitka za Vaux. Dva dni kasneje so Nemci gospodarji zgornjega dela utrdbe, ki gleda iz zemlje. V podzemnih galerijah, na hodnikih, v posameznih zaklonih se pa nadaljuje strašno klanje za vsako ped zemlje, za vsak kamen. Strojnice, metalci plamenov, bombe, strupeni plini, ročne granate, mine. In spet topovske granate, šrapneli. Mrtev leži na mrtvecu, cele skladovnice žrtev... Toda boj še ne neha. V ozkih temnih galerijah se bijejo možje, prsa ob prsa. Ljudje prestanejo biti človeški, vsem lebdí pred očmi le eno: La France — Deutschland...

Dne 8. junija ob 4. popoldne pade Vaux. Verdun pa stoji trdno, neomajno. Verdun pomeni zdaj Francijo...

Amerika ima vedno več letalk

V Zedinjenih državah Severne Amerike je že nad 1000 žensk, ki so napravile pilotski izpit. V zadnjih letih narašča vsak dan njih število. So to ženske med 14 in 64 letom starosti. Štiri šestnajstletne pilotke so hčere kalifornijskih bogatašev ter so vzhicene zamenjale vožnjo v prašnem avtomobilu s pilotiranjem po svežem zraku. Ena od njih je dobila diplomu vprav na svoj rojstni dan. Odločila se je, da poleti na Aljasko in postane tam usmiljena sestra. Tako bo letala od taborišča do taborišča zla-

tokopov in nudila potrebno pomoč samotarjem v ledenih pustinjah.

Najstarejša pilotka je neka 64-letna dama, ki je preletela že 80.000 km v letalu. Listi posebno spominjajo neko 50-letno damo, ki biva 150 km od New Yorka in leti vsak dan po zraku v velenje, kjer opravi svoje posle in se znova vrača. Neko dekle, ki je zaposleno v velikem rudniškem podjetju, ima prilek »leteča tajnica«, ker opravlja tajniške posle svojega šefa, leteč od rudnika do rudnika z letalom.

Pusti gostilno in si kupi podmornico

V Ameriki ni malo ljudi, ki bi hoteli na račun evropske vojne obogateti. Med temi je tudi gostilničar Fred Cristensen, ki je imel v Bostonu restavracijo, pa je na mah pozelel, postati kapitan lastne podmornice.

Prodal je gostilno in kupil za 40.000 dolarjev staro, izranžirano ameriško podmornico »C-49«. Očistil je zarjavelo ladjo, si nadel neko čudno kapitansko uniformo in sprejel goste na podmornici. Za določeno ceno jih je potem prevažal po morju. Reklama v listih je sprva pomagala, da so noreli ljudje na podmorni-

co, čeprav se ta ni mogla potopiti pod vodo, ker ni imela akumulatorjev.

Pritisk radovednežev je pa kmalu usahnil, osamljeni kapitan se je moral vrniti k staremu poslu. Odprl je na podmornici plavačo restavracijo, toda tudi s tem ni imel sreče. Ko je hotel prodati ladjico kot staro orožje, je izbruhnila v Evropi vojna. Ljudje so spet pritisnili na podmornico, ki zdaj sploh ne plove po morju. Privazana je ob pomolu v New Yorku in ljudje so srečni, če morejo za 10 centov stopiti nanjo in si jo ogledati. Denar hitro teče v Cristensenov žep... žep...

Ali bo kralj ali kraljica?

Angleška princesa Elizabeta je začetkom maja slavila 14. rojstni dan. Sprejela je tega dne prijateljice, jim kazala film, ki ga je sama snimala na amaterski kameri, darilu strica »Davida«, Windsorskega vojvode. Elizabeta je resno dekle, njena devetletna sestra Margareta-Rose pa zelo objestna in vesela. Nekega jutra se je bila vtihotapila v kabinet, kjer je Elizabeta poslušala predavanje o ustavni zgodovini. Čez nekaj časa se je Margareta spet umaknila, zunaj pa naglas prepevala:

— Krasno! Krasno! Lahko bom šla za kralja, kraljica bom, kraljica!

Ko je bila Elizabeta prosta, je stekla k sestri in jo vprašala:

— Pa jaz, ali jaz ne bom kraljica?

Margareta se je razborito odrezala:

— Ti, ti nikoli ne boš kraljica, ker boš kralj...

Marina Raskova, rekorderka Rusije

Najboljša ruska letalka Marina Raskova, tretja Stalinova žena, po najnovejših poročilih ne bo smela več leteti. Tako je odločil gospodar Kremlja, in sicer zato, ker so Finci sestrelili enega izmed bombnikov ženske eskadrile, ki jo je vodila Marina Raskova.

Marina Raskova je ženska črnih oči, stara 28 let. Zadnji čas jo vidijo od Stalinovi strani, kadar se pojavi v javnosti. Marina je najslavnejša ruska letalka. Od kar ne leta več, Marine tudi ne vidijo več v letalski uniformi.

Najbolj se je proslavila z rekordnim poletom od Moskve do Vladivostoka. V spremstvu tovarišice Pavline Osipenkove je preletela razdaljo 6000 kilometrov v rekordnem času in potokla dotedanji žen-

ski rekord v letenju na daljavo, ki so ga dotlej branile Francozinje.

Takrat je Marina Raskova prvič zbudila Stalinovo pozornost. Stalin jo je spoznal na svečani pojedini, prirejeni rekorderkama na čast v Kremlju. Očitno ga je takoj očarala.

Pa ne morebiti s svojo lepoto. Postave je precej majhne, lase ima pa kostanjeve. Nosi jih čisto gladko počesane in na tilniku pripete. Njene oči so pa vranječrne. Stalin ni njen prvi mož, že poprej je bila poročena.

Stalin se je z njo poročil julija preteklega leta. Sedanji predsednik in zunanji minister ruske vlade Molotov in njegova žena sta prisostvovala njuni poroki in se udeležila tudi razkošne svatbe.

Hotel za dolgine

V Ameriki obstaja posebno društvo za zaščito visokoraslih ljudi. Društvo ima nalogo, skrbeti za udobnost dolginov kjerkoli v življenju. Uspelo mu je, da so trgovci dvignili pri izložbah prenzko nastavljene senčnike, zdaj je pa na njegovo željo preuredil neki hotel v New Yorku svoje naprave za visoke ljudi, zato je vse ovire odstranil. Zdaj bo imel gotovo dosti gostov in ostali hoteli mu bodo morali slediti, če se bodo hoteli izogniti prehudi konkurenci.

Močan reflektor nočne stražne službe proti letalom na francoskem bojišču

* Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliničke izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Hranljivost jaje

Poletje je doba jaje. Mnoge matere si ne upajo dati jaje svojim otrokom, drugi preceñjujejo hranljivost jaje.

Jajca vsebujejo važna hranila in gradiva: beljakovine in masti v zgoščeni obliki. Rumenjak je vedno koristnejši od beljaka ker vsebuje poleg beljakovin tudi masti in je tudi laže prebavljiv. Poleg tega vsebuje tudi dosti železa, relativno več kot meso.

Majhnim otrokom ne bi smeli pred velikim mesecem dajati jaje. Šele z desetim mesecem bi lahko storili prve poskuse, tako da bi otroku najprej dali polovico rumenjaka, zmešanega z mlekom ali z juho. Če bi prvi poskus uspel, potem damo lahko otroku ves rumenjak in mu postopoma dodajamo še beljak. Otroci izpod dveh let ne bi smeli pojedsti na dan več kot eno jajce.

Fakir uči že zgodaj svojega sinčka...

Ne boj ljudi, nego vojna narodov se bije dandanes

Danes so v pravi frontni nevarnosti tudi ženske in deca za bojiščem

Bombe, ki jih mečejo danes letala, nosijo s seboj več ubijajočih sil, kakor jih je bilo treba za časa vojne Aleksandra Velikega. Dandanes je vojna degenerirala pravi boj. Bombardiranje uničuje moralo, zmanjša odpornost naroda in preprečuje možnost hitrih protinapadov.

To že ni več vojna, je pravo ubijanje. Poedini borec ne gre danes v bitko, da bi reagal na izzivanje sovražnika. Danes se ne bori vojska proti vojski, človek proti človeku, temveč narod proti narodu.

Tudi človek je degeneriral. Ko so pozivali srednjeveški vitezi nasprotnike na boj, ni sodelovala nobena ženska, ki bi mogla biti pri tem ranjena ali ubita. Ko je Napoleon obkolil sovražnika, ni bilo na bojiščih otrok. Celo divji Džingiskan ni napadal neoboroženega prebivalstva.

Kaj bi rekel danes angleški državnik Dis-

raeli ali pa nemški kancelar Bismarck o ne-napovedani vojni? Vse obrambno orožje ne more ščititi pred nenadnim napadom. To, kar je bilo nekdanje vojno polje, je danes prostor, kjer bivajo ženske, deca, starčki. Ozek prostor med dvema vojskama, polno smrtnih nevarnosti, zdaj vobče ne obstaja. Fronti se pomешata med seboj, razni »klini« in »žepi« se zavirajo v sovražno ozemlje, smrt kosi globoko v notranjost držav, med civilnim prebivalstvom.

Orjaški bombniki letijo v višini 4000 m, tako da čuješ le brnenje motorjev. Nosijo pa s seboj podnevi in ponoči najmodernejša sredstva za uničevanje, ubijanje. Čim se znajdejo nad mestom, se znebijo ti velikani svojega strašnega bremena, spodaj pod njimi pa žive deca in brezmočne žene. Nič ne pomaga dvigati rok, rušijo se hiše, pokajo kanalske cevi, stavbe razpadajo v kose, zavijajo se v dim

pred preplašenim ljudstvom.

Ko so nekdanj v množicah ubijali Indijance, niso bili ljudje izpostavljeni tolikšnim grozotam. Letalski napadi imajo v glavnem tudi cilj, razburiti frontnike v boju ob zavesti, da nosijo bombniki preko njih tudi smrt za njih žene, matere, sestre.

Vojna je danes boj dveh narodov. In kadar se bori en narod proti drugemu, tedaj ni neborovec. Vsaka stran uporabi vsa razpoložljiva sredstva. Če torej tudi ženske pomagajo v tovarnah za orožje in drugod, so tudi one nasprotnik. Neusmiljena filozofija terja, da se tudi one ubijajo...

Daleč je tedaj oni čas viteštva, ko so se na bojišču pojavljale le podveze ali drugi znaki ženskega priznanja in ljubezni na viteških prsih. Današnja žena je prav tako izpostavljena nevarnostim vojne in smrti, kakor borci na fronti, ki je dejansko ni...

Aluminij „srebro iz ilovice“ kovina bodočnosti

Tudi Jugoslavija ima velike rezerve bauksita

Aluminij kot kovino je človek spoznal šele 1827. In vendar je ta kovina skoro najbolj razširjena po svetu, dvakrat več jo je kakor železa.

Razlog za nepoznavanje je bil v tem, da aluminij ne prihaja na dan kot samoderodna kovina, nego je spojen največ s kremenom in drugimi elementi v obliki raznih aluminosilikatov.

Večimoma je ognjeniškega izvora. Z razpadom aluminosilikatnega kamena nastajajo v narodi kaolin, glina in ilovica. Te imajo do 45% aluminijevega oksida, toda še se ni posrečilo, iz njih dobiti čisti aluminij.

Glavna aluminijeva ruda je danes rdeči bauksit. V južni Franciji, pri mestu Les Baux blizu Arlesa, so v 20. letih minulega stoletja našli velike količine te rude, od tod je prišlo tudi ime. V sebi ima poleg kemične kremenčeve kisline in vode 70% bauksita. Znan je tudi naš bohinski bauksit, pa oni iz Kljaka blizu Drniša v Dalmaciji. Je še kriolit, iz katerega bi se tudi lahko pridobival alu-

minij. V večji množini ga je dobiti le na južni obali Grenlanda.

Ko so nastale elektrarne in je bila elektroliza prenešana v tovarne, se je pridelovanje aluminija naglo dvignilo. Zdaj pridobivajo aluminijev oksid kot sirovino za aluminij. Ta se tali šele pri 2000° C. Da bi se lažje topil, uporabljajo kopehi od raztopljenega kriolita, ki staplja v sebi aluminijev oksid.

Aluminij je kovina srebrno sive barve, skoro trikrat lažji od železa. Počasi se vliva in se hladi kuje in valja, pri tem se mu odpornost podvoji. Tali se pri 600° C. Čisti aluminij je kaj neplemenita kovina, ima pa veliko odpornost proti kemičnim vplivom. Njegove izvrstne lastnosti, majhna teža, dovoljna odpornost so najpovoljnejše sredstvo za gradnjo letal, ki bi se gotovo tako ne razvilo, če bi ne bilo aluminija. V industriji, gošpodarstvu in gospodinjstvu postaja nepogrešljiv. Pri vlivanju jekla bi ga težko pogrešali kot nujen dodatek železu. Kakor papir se tanke plasti lahko uporabljajo namesto dragega stanjola, prah pa za razstrelivo.

Trboveljska premogokopna družba

Trboveljska premogokopna družba je za občni zbor, ki je bil v Ljubljani, izdala običajno poslovno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje podatke o poslovanju tega podjetja v lanskem letu:

V zvezi s trajnim naraščanjem železniškega prometa in večjo porabo premoga v industriji se je lani potrošnja trboveljskega premoga nadalje povečala. Družba je dobavila eno četrtino celokupne premogovne toneže na jugoslovanskem trgu. Tudi za bodoče so izgledi ugodni in bo družba izvršila nadaljnje obsežne investicije, s katerimi se bo povečala produkcijska kapaciteta premogokopnikov. V zvezi s tem načrtom jamskih del, ki je bil izdelan na podlagi večletnih preiskav družbenih premogovnih ležišč, je družba sklenila zgraditi v Rajhenburgu novo elektrarno in povečati centralo v Trbovljah. Tako bo družba s lastnimi sredstvi proizvajala vso potrebno električno energijo za pogon obratov in bo pri tem uporabljala premogovne odpadke, ki so za prodajo neporabni, pri tem pa bo oddajala tok tudi drugim strankam.

Gibanje produkcije premoga, cementa in apna je bilo v zadnjih letih naslednje (premog v tonah, cement in apno v vagonih):

	premog	cement	apno
1929	1.957.600	4368	2077
1933	921.400	3953	536
1936	977.400	5851	1444
1937	1.166.000	6738	2063
1938	6.423.600	7433	1965
1939	1.501.100	8026	1486

Produkcija premoga, ki se je že v prejšnjem letu precej povečala, je lani ponovno, četudi v manjšem obsegu, narasla za 77.500 ton in je znašala v vsem letu 1.501.105 ton. Vzporedno se je povečala tudi oddaja premoga. Zaloge, ki so bile ob koncu leta prav neznatne, so bile v zimskih mesecih tekočega leta v celoti porabljene.

Čeprav je privatna gradbena delavnost zastala, se javna dela nadaljujejo v normalnem obsegu in je zaradi tega celotna potrošnja cementa v naši državi večja nego v prejšnjem letu. Ker so nove naprave cementarne v Trbovljah že v obratu, se je povečala kapaciteta tovarne. Lani je produkcija cementa narasla na 80.260 ton, to je za 5730 ton več nego v prejšnjem letu; produkcija apna pa je zaradi manjše gradbene delavnosti nazadovala od 19.651 na 14.860 ton.

Omeniti je še proizvodnjo električnega toka, ki se je lani glede na zopetno obratovanje turbo-agregata v Trbovljah povzpela na 43.15 milijona kilovatih ur nasproti 8.2 milijona kilovatih ur prejšnjem letu. Od maja lanskega leta družbi ni treba več kupovati električnega toka in je od lanske proizvodnje po odbitku lastne porabe prodala 8.75 milijona kilovatih ur, medtem ko je v prejšnjem letu znašala prodaja le 1.31 milijona kilovatih ur.

Za 108 milijonov din novih investicij v štirih letih

Povečanje bilančnega stanja investicijskih računov je posledica obsežnih del, ki so bila izvršena na rudnikih in pri cementarni. Lani so znašale nove investicije 34.3 milijona din nasproti 33.1, 25.4 in 15.2 milijona din v prejšnjih treh letih, tako da so dosegle vse investicije v zadnjih štirih letih 108 milijonov din.

Vzporedno z novimi investicijami je narasla tudi postavka odpisov na nepremičnih

na 20.6 milijona din nasproti 17.3, 16.5 in 15.3 milijona din v prejšnjih treh letih. Povečala se je tudi postava davkov na 21.5 milijona din nasproti 16.2, 11.9 in 9.8 milijona din v prejšnjih treh letih. Med izdatki je omeniti še izdatke za socialno skrbstvo v višini 12.7 milijona din (prejšnje leto 12.1) ter upravne stroške in plače, ki so se povečali na 7.6 milijona din (6.8).

Kosmati dobiček se je lani dvignil na 88.7 milijona din nasproti 77.6, 67.4 in 56.3 milijona din v prejšnjih treh letih. Čisti dobiček lanskega leta se je navzlic povečanemu izdatkom dvignil na 26.6 milijona din nasproti 24.7, 20.2, 14.2, 12.4, 6.5, 2.0, 2.4, 18.2, 30.0, in 43.7 milijona din v prejšnjih 10 letih od leta 1938 nazaj do leta 1929.

Skupaj s prenosom preostalega dobička iz prejšnjega leta je imel občni zbor na razpolago za razdelitev 28.6 milijona din nasproti 26.6 milijona din v prejšnjem letu. Navzlic povečanemu dobičku bo družba izplačevala nižjo dividendo, namreč le 16.50 din na delnico (očitno pa bo sama plačala dividendni davek), medtem ko je znašala dividenda za prejšnje leto 20 din, za leto 1937 16 din in za leto 1936 13 din.

Glede na naraščanje fiskalnih bremen in s posebnim ozirom na nove davčne predpise je družba izločila iz čistega dobička 3 in pol milijona din za ustanovitev posebne davčne rezerve. Nadalje se odkaže 2 milijona din Glavnim bratovskim skladnici v Ljubljani za ustanovitev podpornega sklada za družbino delavstvo. pokojninskemu fondu uradništva se nakaže 350.000 din, pokojninskemu skladu nadzornega in pisarniškega osebja 150.000 din, 2.4 milijona din pa se porabi po § 35., odst. 2 družbenih pravil. Končno se odkaže rezervnemu fondu 2 milijona din, za dividendo pa se porabi le 16.5 milijona din.

Bilanca

V bilanci so investicije (visoke zgradbe, rudniške naprave in strojne naprave) vnešene z vsoto 97.9 milijona din (prejšnje leto 94.1), montanska posest in posest zemljišč pa znaša 44.3 milijona din (45.9). Cementarna je vnešena z vsoto 35.9 milijona din nasproti 25.3, 12.9 in 9.5 milijona din v prejšnjih treh letih.

Zaloge obratnega materiala so znatno narasle v zvezi z obsežnimi nabavami, ki so bile potrebne glede na negotove razmere. Vrednost zalog obratnega materiala je narasla na 29.0 milijona din nasproti 20.8, 16.4 in 14.7 milijona din v prejšnjih treh letih, medtem ko je znašala zaloga premoga 0.8 milijona din ter zaloga cementa in apna 1.6 milijona din. Bilančna postavka »predčasno odkrivanje na dnevnikih kopih« je sedaj docela odpisana (ta postavka je znašala še leta 1925 preko 53 milijonov din). Družbeni dolžniki, ki so leta 1937 narasli na preko 170 milijonov din in so ob koncu leta 1936 znašali 169.2 milijona din, so lani nazadovali na 149.5 milijona din.

Na pasivni strani zaznamuje bilanca poleg glavnice 200 milijonov din še za 87.1 milijona din raznih rezerv. Postavka upnikov, ki je leta 1937 padla na 33.8 milijona din, je že prejšnje leto narasla na 44.9 milijona din, v minulem letu pa je znašala 44.8 milijona din. Glede na obseg investicij v zadnjih letih je to povečanje upnikov razmeroma majhno, ker je družba za uresničenje investicijskih načrtov predvsem skrbela za nazadovanje postavke dolžnikov.

Leta 1909. so iznašli duraluminij, ki vsebuje 3.5 do 5.5% bakra, nekaj mangan in magnezije. Je nepogrešljiv pri letalstvu.

Jugoslavija ima velike rezerve bauksita. Bogati sloji so pri Gospiču na Grinem Bregu, ki so 10 in več metrov debeli. Debel sloj je dalje pri Gračacu, pri Rudopolju je 6 km dolg bauksitov hrbet. Liški bauksit ima le to napako, da ima preveč kremenčeve kisline. Izvrsten bauksit je pri Drnišu, na obeh straneh Moseč-planine, dalje na sosedni Promini, pri Sinju in Obrovcu. Hercegovski bauksitni sloji obsegajo površino 6000—8000 km² in nad 10 m debeline.

Izvoz bauksita je važna postavka v naši zunanji trgovini. Leta 1938. smo izvozili 406.363 ton v vrednosti 53 in pol milijona dinarjev. Za proizvodnjo aluminija so potrebne velike množine elektrike, te nam v obliki vode ne primanjkuje. Gradnja velikih hidrocentral po ostali državi je velika naloga naših upraviteljev. Dolej imamo samo eno tvornico aluminija v Lozovcu pri Šibeniku, ki nas je osvobodila vsaj malo odvisnosti od tujine.

Glavni kupec našega surovega aluminija je Japonska, sledita Češka in Moravska, Belgija, Anglija in Romunija. Lani smo izvozili 1642 ton v vrednosti 27 milijonov din. Lahko bi postali prvi proizvajalci te kovine, zalog imamo dovolj. Zdaj je s trgovinsko pogodbo tudi Rusija zainteresirana na proizvodnji našega bauksita.

OPOZORILO VOJNIM VPOKLICAN-CEM OZ. NJIHOVIM SVOJCEM

Od Delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli:

Ker pripada po uredbi o podpiranju družin vojni obveznikov, ki so vpoklicani na vojaške vaje, predvidena podpora za ženo in otroke le od dneva vlozene prošnje, za nazaj od dneva vpoklica pa se more izplačati le v izrednih primerih »velike stiske«, opozarjamo še enkrat vse upravičence, da ne odlašajo z vložitvijo prošnje, marveč jih vložijo še isti dan, ko je vojni vpoklicanec nastopil vojaško vajo. Prošnje se vlagajo pri pristojni občini.

o Prizad bo v bodoče kupoval tudi vina v Sloveniji in se pričakuje okrepljena intervencija.

o Podpora za Slovenske gorice. Ban je odobril 80.000 din za nakup 9 vagonov hrane, krme in semena kot prvo pomoč za oškodovance po toči v občinah Velka, Sv. Ana, Sv. Jurij in Sv. Jakob.

Kultura

k Razori, list za doraščajočo mladino, ki jih izdaja Združenje učitelstva meščanskih šol, urejuje pa Tone Gaspari, so z dvojno 9. in 10. številko zaključili svoj VIII. letnik. Prvotno skoraj izključno poučnega in zabavnega značaja, so postali »Razori« v zadnjem času tudi leposlovna revija in izpolnjujejo tako važno nalogo v našem mladinskem periodičnem tisku. Obenem z VIII. letnikom se zaključuje Franceta Bevka po vest »Izgubljena pot« za zanimivo zgodbo in krepko mislijo. E. Petrišič zaključuje dalje prevod Setonovega »Vulija«, ostali prispevki pa izvirajo izpod peresa V. Winklerja, Vide Tauferjeve, F. Šebjaniča, K. Grabeljške, Bolgara D. Nemirova in Čeha V. Martinka. Poučni del predstavlja dva članka A. Zavrla, dalje je objavljen še članek P. Kunaverja o pomenu SPD za dijake in poučni drobiž. Med mnogimi lepimi ilustracijami naj omenimo posebej več tabel S. Santla s slovenskimi ornamentami.

k Na Kokovnico ali Kriško goro nas vodi Jos. Wester v letošnji V. številki »Planinskega vestnika«, spis pa dopolnjuje še nekaj uspešnih slik. A. Kopinšek opisuje turo na Veliki in Mali Flambeau, tudi s slikami, dr. F. Ogrin je prispeval »Gorske odmeve«, dr. J. C. Oblak pa turo okoli izvira Sotle. To je prvi opis Maclja, ki je celo pri nas, darsi smo v njegovi neposredni bližini, med vsem slovenskim višavjem najmanj znan. M. Lipovšek objavlja planinsko »Pravljico o treh drevesih«, P. Kunaver se zavzema za varovanje planinske prirode, zvezek pa zaključuje raznoter drobiž. Številka ima poleg drugih dve lepi celostanski fotografiji.

„Sportkmet“

LJUBLJANA • ALEKSANDROVA 7

SPECIJALNA MOSKA MODNA
IN ŠPORTNA TRGOVINA

se priporoča

Kdor

hoče še po znižanih cenah
kupiti meso, naj isto naroči
samo v mesariji

Šerbec, v Studencih

Teletina po 8—10 din
Dobra govedina 10—12
Svinjina — 16 din. Ob torkih
in petkih očuetina in jagnje-
tina, jetra, plučka, vampi.
Telef. 29-33

Kopalne obleke,

najnovjši modeli, nudi ugo-
dno **Lama**, Jurčičeva ul. 4

Tudi dobri vojak **SVEJK** je uporabljal pri vojaki vseh 12 komadov
prepotrebnih predmetov

Foto turista Lojzeta Šmuca

in sicer: 1. zložljiv brivski aparat v etuiju, 2. čopič za britje, 3. brivsko
milo, 4. 10 komadov britvic, 5. stekl. kolonske vode, 6. kos toaletnega mila,
7. zobno ščetko, 8. zobno pasto, 9. ogledalce, 10. glavnik, 11. šivalni pribor,
12. strelsko zabavno igro, katere dobite za 34 din, po pošti 39 din. —
Vpošljite na naš ček račun št. 13.285 39 din nakar Vam takoj odpošljemo
navedeno kot paket. Vrednosti predmetov kupljenih posamezno je dvojn-
a. Prepričajte se osebno v trgovini, kjer Vam brezobvezno pokažemo ko-
lekcijo. — Priporoča se

Foto Tourist — Lojze Šmuc

Ljubljana, Aleksandrova c. 8 in Prešernova 9.

ŠIRITE »VEČERNIK«!

MODERNI VOZICKI

po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclija 4

Kupite ali prodate vaše po-
sestvo potom realitete
pisarne

„TRIGLAV“
Maribor, Aleksandrova c. 12
Telefon 25-31

Vaš uspeh: mali oglasi v „Večerniku“!

Z resnico na dan!

Bog je ženo ustvaril, da jezi moža,
v tolažbo mu podaril je vinca rujnega.

Bog moža je ustvaril, ženo rad jezi,
da bi jo tolažil, da jo razvedri,
slasno oranžado, zdravo limonado,
malinovca kozarec mož ji naroči.

v gostilni pri „Lovcu“ Ljubljana
Cesta 29. oktobra, vog. Bleiweisove 2

Halo!

V nedeljo vsi v
novo otvoreno
GOSTILNO SKERBOT V NOVI VASI

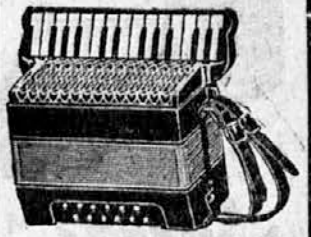
kjer dobite prvovrstno vino.
Prodajala se bo na ražnju pečena
svinja. Prvovrstna godba. Kdor
se res hoče veseliti mora v nede-
ljo sigurno priti. — Se priporoča

GOSTILNIČARKA ŠKERBOT
(prej Lešnik)

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

↓
25-67

HROVAT-ove harmonike

so najmanj tako dobre
kot razne »najpopolnej-
še harmonike sveta«. Prepričajte se z naroči-
lom. Ako niste zado-
voljni, vračam denar!
Zahtevajte cenike naj-
boljših svetovnih znamk,
od tvrdke... event.
samo: od tt.
R. Hrovat, Zagreb, Ilica 49

Oglašujte!

Popravila klobukov

vseh vrst se sprejemajo v či-
ščenje, barvanje ter fasoni-
ranje po zadnji modi. Pro-
dajam tudi športne čepice
od din 10—25. Se priporoča

Babošek Vladko
klobučarstvo

MARIBOR, VETRINJSKA 5

Kopalne obleke

najnovjši modeli tudi po me-
ri tako. Izdelujemo bluze iz
svilenega trikoja, srajce za
gospode in otroke, higienni-
čne streljane in jopice. —
»LUNA«. Maribor, s a m o
Glavni trg 24

Steznik

ki Vam bo dobro pri-
stojal samo iz specialne
prvovrstne delavnice

Kocmut, Meljska c. 3

Gramofonske plošče

niso več luksus, ker dobite že
za **din 35** najnovjše šlagerje,
plesne, narodne s petjem s har-
moniko. Stalno na zalogi razne
igle, električni radio gramofoni
in ves ostali pribor za gramofone.

Glavno zastopstvo za Maribor: Meimel & Herold
Zahtevajte brezplačne sezname!

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo
pečarskih, soboslikarskih, pleskarskih in tapetniških del ter dobavo
in polaganje parketnih deščic za pode za novogradnjo stanovanjske
hiše v Mariboru v Krekovi ulici z rokom vlaganja ponudb do dne
11. junija 1940.

Vsi razpisni podatki so interesentom na razpolago, vpogled in
nakup pri uradu v Ljubljani, Gajeva 5, II., v sobi št. 221, od dne
5. junija 1940 dalje.

V Ljubljani, dne 1. junija 1940.

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI.

Zahvala

V imenu mojega sinčka Mitja in sorodnikov se zahvaljujem
vsem, ki so sočustvovali z nami ob nenadni smrti mojega moža

inž. Zlatka Nežžaria

mu podarili cvetje in ga spremljali na zadnji poti.

ING. ANI NAJŽER.

HOHNER

harmonike
so od vseh
najboljše

Pozor!

Pozor!

Pisarniške potrebščine

U KNJIGARNI TISKO-
VNE ZADRUGE V
MARIBORU, ALE-
KSANDROVA C. 13
TELEFON 25-45

Pozor!

Pozor!

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000.—

Velika razprodaja

manufakturnega blaga radi nemogoče dobave blaga v čisti volni. Prodajamo od 20-30% ceneje od znano nizke stare cene. Zato pohitite vsi v ...

Ne zamudite prilike, dokler zaloga še traja!

Češki magazin

(pri glavni policiji) Mariboru

Najnovější modeli

Najnižje cene
Ceniki franko

otročkih vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, prevoznih tricikljev, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 + LJUBLJANA, Karlovska c. 4

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

ABOZA OBLEKE

moško perilo,
kravate, nogavice,
klobuke

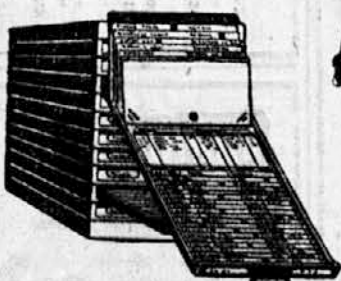
največja izbira
najnižje cene

M. KOTNIK

MARIBOR - GRAJSKI TRG 1

Moški! Pri spolni slabosti (spolni impotenci) poizkusite hormonsko pilulo HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. raz. 1. br. 5846-38.

Kartoteka:

preglednost
točnost
enostavnost
zanesljivost
in cenenost

Safra MARIBOR
Gregorčičeva 24

Tel. 25-10

Zlato in srebro,

briljante, zastavljalne listke
išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunjice, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glazevino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno do najvišjih cenah Arbeiter. Dravska ul. 15. Tel. 26-23.

Čitajte, »Večernik«

Sklebi? ...

Obrnite se na
grafologa

F.T. Karmaha

ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse bodoče življenje. Kupec knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi za spoznavanje samega sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi lahko stavite grafologu 3 od teh 10 navedenih vprašanj, katera vam razlasi:

1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove napake;
2. Vaše izgled v ljubezni;
3. Vaše izgled v kupčijah;
4. Vaše izgled v podvedanju;
5. Vašo življenjsko dolžnost;
6. Vaše prijatelje in protakortje;
7. Vaše sovražnike, zahrbtnost, krive obdolžitve itd.;
8. Potovanja, spremembe bivališča;
9. Zadeve v rodbini;
10. Vse, kar želite vedeti o loterijskih zadevah.

T. KARMAHA, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epochalne knjige »NAS ŽIVOT OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji, katero lahko kupite pri discu. Natančen naslov: **F. T. KARMAHA, ŽALEC, dravska banovina**. Knjiga stane din 30.—, denar se pošlje na ček, račun št. 17.458. V teku 48 ur boste dobili v zaprtjem ovoju svojo življenjsko analizo, ki vas bo prepričala, da boste izkoristili sleherni možni in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati tori označene podatke. Ne odbijajte tega uspeha v današnjih mračnih časih!

Izvleček iz police št. 104.644 za kolektivno zavarovanje „VEČERNIKOVIH“ NAROČNIKOV

1.

Kolektivno zavarovanje »Večernikovih« naročnikov za primer smrtne nezgode v znesku din 10.000.— temelji na zavarovalni pogodbi, sklenjeni med upravo »Večernika« ter »Zedinjeno zavarovalnico d. d., filijalno direkcijo, Ljubljana«. Tozadevna zavarovalna pogodba s splošnimi in posebnimi pogoji je deponirana v upravi »Večernika« ter jo lahko naročniki tamkaj vpogledajo. Zavarovalna pogodba je sklenjena po določbah §§ 69. in 155. zakona o zavarovalni pogodbi kot zavarovanje za tuj račun ter uveljavljajo zavarovanci oziroma njihovi pravni nasledniki svoje pravice iz police v lastnem imenu in imajo osobito tudi aktivno legitimacijo za tožbo napram zavarovalnici.

2.

Za nezgodo v smislu zavarovanja je smatrati vsak dogodek, ki nenadoma od zunaj neodvisno od zavarovančeve volje nastopi in deluje z mehanično silo na njegovo telo. Pojem nezgode je zelo širok, vendar so tako v splošnih kot v posebnih določbah police izključeni poedini gotovi slučajni nezgod bodisi iz zunanjih, kot tudi osebnih razlogov.

3.

Pravico do zavarovalne vsote iz te kolektivne zavarovalne pogodbe imajo dediči samo onih naročnikov, ki imajo poravnano naročnino za ves čas do najmanj 14 dni pred nezgodo. Ako bi naročnina ne bila poravnana po poteku tega roka, tozadevna pogodba miruje. Nove naročnike je smatrati zavarovane šele s trenutkom, ko so plačali naročnino vsaj za mesec dni naprej. Zavarovan je vedno prejemnik lista, ki je kot tak vpisan v kartoteki »Večernika«, ne glede na to, kdo naročnino plačuje.

4.

Neposredno po nezgodi je nemudoma poklicati zdravnika in ukreniti vse potrebno, da se posledice nesreče po možnosti odvrnejo in zmanjšajo.

5.

Vsako nezgodo, za katero hoče zavarovanec zahtevati izplačilo din 10.000.—, je takoj po nezgodi javiti, najbolje telefonično ali s priporočenim pismom na »Zedinjeno zavarovalnico d. d., Inspektorat, Maribor, Vetrinjska ulica 11«, (tel. 27-30), ali na »Zedinjeno zavarovalnico d. d., filijalno direkcijo v Ljubljani, Cigaletova ul. 1, (tel. 29-17). V prijavi je tre-

ba povedati vse podrobnosti nezgode. Priložiti je treba tudi zdravniško pričevalo.

6.

Nezgodo je prav tako treba takoj sporočiti uredništvu »Večernika« v Mariboru, Kopališka ulica 6 (tel. 25-67).

7.

Med več upravičenci do zavarovalne odloča uprava »Večernika«, komu zavarovalnina pritiče.

8.

Za eno nezgodo se plača zavarovalna vsota samo enkrat, ne glede na to, ali je naročnik naročen na enega ali več izvodov »Večernika«. Ako naročnik ni oseba, nego kaka družba, oziroma zveza oseb (juridična oseba), velja zavarovanje samo za dotično fizično osebo, ki je bila od načelstva te družbe »Večerniku« v zavarovanje pismeno prijavljena.

9.

V slučaju odklonitve odškodninskega zahtevka po zavarovalnici, ima zavarovanec, odt. njegov pravni naslednik pravico vtožiti odškodnino pri pristojnem sodišču v Ljubljani tekom 6 mesecev, sicer odškodninska pravica zastara.

Zedinjena zavarovalnica d. d.

Filijalna direkcija Ljubljana, Cigaletova 1

(Pred sodnijo)

Telefon 29-17

Inspektorat, Celje
Glavni trg 6, tel. 2-29

Inspektorat, Maribor
Vetrinjska ul. 11, tel. 27-30

Sprejema zavarovanja vseh vrst. Preden sklenete kakršno koli zavarovanje, zahtevajte tudi našo ofertno. Če v Vašem kraju še nimamo zastopstva, javite se radi prevzema.